49ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1249 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ ՅՈՒԼԻՍ 22/4 ՕԳՈՍՏՈՍ 1905 2 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԻՐ 1323 – 22 ԹԷՄՈՒԶ 1321

Journal Arménien
MANZOUME-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՑԷՐ ԵՒ ՑՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Տ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթիոյ Ալի Ճամբէ, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն արուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومیه سیاسی و ادبی غزته
صاحب امتیازی : ارمنیاسی قره
ادارهخانهسی بابعالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

"ԵԹԷ ՀԱՐՈՒՍՏ ԸԼԼԱՅ„

Եթէ հարուստ ըլլայի, Գալֆայեան Որբանոցին ըրած վերջին այցելութեանս առթիւ տասը օսմ. ոսկի նուէր կուտայի սիրայօժար, ի փոխարէն այն հոգեկան հրճուանքին զոր բարեբախտութիւնը ունեցայ վայելելու, տեսնելով փառաւոր շէնքը, ընտիր կարգ ու սարքը, որբուհիներուն պարկեշտասուն կացութիւնը, ուսման մէջ անոնց յաջողմութիւնը, ամենուրեք փայլող մաքրութիւնը, սկսեալ բաղնիքէն մինչեւ ամէնէն մութ խորշը։

Նա՛ ապրին խնամակալուհիները և խնամակալները, ներքին պաշտօնեութեան հետ միասին, Մարպեսով, Բոյքերով, պատուական Ռէվէրէս Թադէոսեանով և ընկերներով։

«Վարձքերնիդ Աստուծմէ գտնէք» սովորական մաղթանքի բանաձեւով վերջ տուինք մեր այցելութեան, աչքերնիս արցունքով լեցուն վերջին անգամ մըն ալ նշմարելով առողջ կայտառ պատսպարեալները, մեծ մասամբ հարանցու տիպար օրիորդներ, որոնց մէկ քանիին այտերէն կարելի է նոյն իսկ կարմիրը ձեռքով քաղել։

Հապա պարկեշտագեղ համարձակութիւնին. պատասխաններ մը կուտային հարցումներուն թիրոյդ կամ, աւելի, բնատոմիկ անվեհերութեամբ մը. ձայներնին կը յատկանշէ կուրծքերնուն քաջողջութիւնը. վառ շեշտերով կը պատասխանեն, իբր թէ չարունակ համալարանականներու հետ ըլլար իրենց գործը։ Եւ՝ քաներեք տպուան ուսուցիչ՝ չիկնեցայ շլմարեցայ որբանոցին մէջ այսքան ուսումնական ու բարոյական խնամք տեսնելով։ Հայ Եկեղեցիին պատմութիւնը պատմեցին մեզի զրուցատրութեան հեշտին ոճով մը, զոր կը վարէր երիտասարդաբար ծերունազարդն Ռեվէկոս Թադէոսեան, երեք դէպքերի կրկին մը, գունաւուլոր, լեցունկէկ այդ մարդը, հմտութեանց զանազանակ պաշարներով ակաղձուն այդ պարարտ չտեմալանը, որ քսան երիտասարդ ուսուցիչներու վրայ քար կը հանէ։ Տեսած էի զինքը՝ բայց չէի ճանչնար մօտէն. ան ինչ սրամտութիւն, ամբողջ մարմնովը կը խօսի, ծուղակը չէյնար. տարիքն ու փորձառութիւնը խորամանկ, աղուէսանման յատկութիւններ ոլորած, գալարեցուցած են իր ներսի դէն. փափաքեցայ իր վրայ ցնդածի հով մը ձեռք ձգել. ի զուր։ Ան չի կապուիր, մեզ կը կապէ։ Որբանոցին համար ճիշդ ա՛ն է Ռեվէրէս Թադէոսեան ինչ որ ըսած է Սէնդ Պէօվ չեմ գիտեր ո՞ր հռչակաւոր մատենագրին համար —կշռելով դայն գրականութեան գանձրը։ Կրթական հին լաւագոյն օրերուն, հին ոճին, հին գրութեան նուիրականութիւնը, ծաղիկը պահած պահպանած է Ջերմեռանդօրէն։ Բնականական լուծմանց միջոցին քաներ մը ըսաւ, որ զարմանք պատճառեց ներկաներուն։

Ս. Փրկչի աղջկանց որբանոցն ալ այցելած եմ յաճախ, բայց տարբերութիւնը հոկայի քայլերով պէտք է չափել, ո՛չ թէ կարկինով։ Գալֆայեանին մէջ յատուկ խնամք մը կայ, ահա տարբերութեան դաղտնիքը, Հիւանդանոցին ընդհանուր չտեսութիւնը,— որ մինչեւ մէկ աստիճան բնական է այդ ընդարձակ պատսպարանին մէջ,— գէշ կ'ազդէ միւտ անոր որբանոցին վրայ։ Հիւանդանոցը կարելի է աւելի ոլորար վիճակի մը վերածել, բայց անոր պարիսպներուն մէջ աղջկանց որբանոց-վարժարան մը կարելի չէ երբեք Գալֆայեանին կիսուն իսկ հաւասարցնել։ Սոսկում կը պատճառէ Հիւանդանոցի որբուհիներուն գունատութիւնը, անհամարձակութիւնը, հերաթափութիւնը։ այս վերջին պարագան մանաւանդ միշտ ուշադրութիւնս իր կողմը հրաւիրած է Հիւանդանոցի որբուհիներուն վրայ։ չատեր կան հոն, խեղճերը, որոնք մազի կարօտ կը քաշեն, գերծուած գլխով անճանաչ դէմքեր եղած են։ Հատ մը այդ տեսակէն չես գտներ Գալֆայեանին մէջ, ուրիշ խնդիր՝ եթէ վարպետորդի Թադէոսեանին հնարամտութիւնը... կեղծամի դրութիւնը ներմուծած է Գալֆայեանին մէջ։ Ամէնուն ալ փայլուն սեւ և չագանակագոյն մազերը ցանցակերպի մը մէջ ամիրուուած՝ ապագայ կանայի փառքին ճոխութիւնը գուշակել կուտան այցելուին։ Տիկին խնամակալները և Գարակէօզեան, Թէլեան ու Խաչատուրեանի նման խնամակալներ, ամէնքն ալ կոկիկ, ըծախնդիր, հաւկիթի մէջ մազ փնտռող մարդիկ, լիովին արդարացուցած են իրենց հոգածութեան դիմումին հարկը։

Բայց խօսելէ առաջ Ս. Պատրիարքին հայրական հոգածութեան վրայ հանդէպ այդ յարկին, ընթերցողներուս պատմեմ նաեւ թէ որբանոցէն քանի մը քայլ անդին, կուշը ըսուելու չափ մօտաւորութեամբ, կը բարձրանայ մատուռիկ մը, որբանոցին շէնքին կէսէն ալ վար։ Խաղիւղի ծովեզերեայ այդ բարձունքին վրայ ամէն ինչ կոկիկ է, ո՛չ միայն որբանոցը և մատուռը, այլ յարակից շէնքերն ալ, թէեւ հին, իրենց խօսուն լռութեամբ պատկառելի հով մը ունին, փողոցները մաքուր վերէն վար, շղթայաձեւ տուներու ցանցով մը, որուն դիմացի կողմը ձորին վերեւ հորիզոնին վրայ կը ցցուի լերկ կուշտը ըլլալի մը գերեզմանոցին ճերմակ վրիրաձեւ քարերուն մօտ։ Ահա այս անաղմուկ միջավայրին կեդրոնը կը հովանայ որբանոցը իր սրբանանդ մատուռովը, որ տակաւին օծուած չէ, լեռներու Սրբուհի Տիրամօր բնական կամ արուեստական մատուռներուն նման։ Բայց հո՛ն է ինք Սրբուհին, մատուռին խորանին մէջ յարկուած բոլոր աշխարհի Տիրամայրներուն խոշոր աչուքներովը, Յիսուս մանուկը պրկած իր տիրաւանդ գրկին մէջ առիւծի պրկումով, մատներուն ջիղերը պրկումին ուժգնութիւնը կը պատմեն։ Խորանին գագաթէն մինչեւ Տիրամօր կուրծքը ողողուող կանթեղիկը չէր վառեր. պատճառը հարցուցի մեզի ընկերացող բարի Բոյրիկին, որ պատասխանեց թէ աղօթքի պահուն կը վառենք միայն։ Իրաւունք ունէին։ Բայց իմ առաջին տպաւորութիւնս ա՛յն եղաւ թէ Խաչիւղի բարի տիկին մը ինչո՞ւ մշանչեւոր մը չէր հաստատեր անշէջ պահելու համար գիշեր ցերեկ որբանոցին հսկող Տիրամօր կանթեղը։ Անոր Աստուածընդունայն աչուկները նիւթեղէն լոյսի պէտք չունին, բայց ի՞նչ Տիրամայրը պէտք ունի յառելու համար իր հոգեհատորին։ Մատուռին մէջ կը հանդչի միւս Տիրամօր՝ Որբանոցին հիմնադիր կոյսին ոսկերոտին, անփառունակ և հազիւ թէ ճախարակուած մարմարիոնի մը տակ, որուն վերտառութիւնը աւելի խօսուն է, քանի որ անոր բարոյական արժէքը կը պատմէ հաւատ ու ոչնապարծ բառերով։

Ս. Պատրիարք Հայրը կ'աշխատի ընդարձակել Որբանոցին շէնքը, գնելով յարակից Ճէզայիրլեանց մեծ տունը, ուր ապա կարելի ըլլայ Հիւանդանոցի աղջկանց որբանոցն ալ փոխադրել, և Ս. Յակոբայ որբանոցն ալ օր մը—եթէ Աստուած ուզէ—Սկիւտարի բարձունքը փոխադրուի, Հիւանդանոցը մնայ իրեւ պատսպարան հիւանդներու, անկեալ ծերերու, ապուշներու։ Ահա այդ ատեն միայն կարելի է բուն Հիւանդանոցի մատակարարութեան ճշմարիտ բարդրութիւնն վրայ խօսիլ։ Հիմակ երեք մատակարարութիւն կայ հոն, բուն հիւանդանոցինը, աղջկանց որբանոցինը և Ս. Յակոբայ որբանոցինը։ Այն ատեն միայն մէկի կը վերածուի, և զեղծումներն ալ քիչ կ'ըլլան։

Բայց Տէր, Տիկին և Օրիորդ ընթերցողներու հետ մտերմութիւն մը կ'ուզեմ հաստատել, կանխաւ իրենց ներողութիւնը խնդրելով համարձակութեանս համար։

Իսի որ եթէ հարուստ ըլլայի, տասը ոսկի պիտի նուիրէի Գալֆայեան որբանոցին։ Իրաւ է որ չուսեցողները ընդհանրապէս առատաձեռն կ'ըլլան, աղքատին քսակը միշտ լեցուն է... երեւակայութեամբ։ Բայց զգացումներս այնքան թունդ եւած են այդ տիպար հաստատութեան իմ վրայ ըրած տպաւորութենէն որ ո՛չ ոք կ'արգիլէ զիս խնարհաբար դիմում ընելէ բարեսէր տիկնոջ մը կամ բարեսէր անձնաւորութեան մը որ բարեհաճի փոխան այցելութեան տասը ոսկի նուիրել Գալֆայեանին։ Թելադրութեան պատիւ ինծի, իսկ բարեգործութեան հոգեկան ուրախական ամբողջ վարձատրութիւնը՝ բարեգործին։ Դրէթէ տասը տարիէ ի վեր անընդհատ սանկ կամ նանկ կը զբաղեցնեմ սիրելի ընթերցողներս, և ինքնաբերաբար կը ծնի իմ մէջս այս տեսակ մը տարօրինակ դիմումին համարձակութիւնը, զոր մեւնոյն ատեն աստիճանացոյց մը կը նկատեմ գրչի ասպարէզին մէջ իմ խոնարհագոյն տարաւորութեան։ Բարոյական մեծ վարձատրութեան մը ճնչումին տակ արտասուագին պիտի հեծեմ, եթէ համեստ դիմումս արդիւնաւորուի։ Գիտեմ թէ հարուստները սովորաբար չեն կարդար մեզ, բայց բարեբախտ պիտի համարիմ ինքզինքս երբ գիտնամ թէ ընթերցողներուս մէջ կան սրտով մեծ պատուական անձնաւորութիւններ, որոնք կը հաճին անարձակ կամ ձրի բարեգործութեան մը հրճուանքը առնել նուաստիս, իրենց սրտին անսալով, ճիշդ ինչպէս ես անսացի սրտիս թելադրութեան, այս համարձակութիւնը տալով ինծի։

ԵՐ. ՏԷՐ ԱՆԴՐԻԱՍԵԱՆ

Ֆրանսացի անուանի գրագէտ մը, Մ. Հարի տը Բէնիէ, որ Պոլիս այցելած է, կը գրէ իր յիշատակները, ուր հետեւեալ կերպով կը խօսի Պոլսոյ անուանի Մեծ-Նուկայեան վրայ.—

ՅՈՒԿԱՅԻՆ ՄԷՋ

Պոլսոյ մէջ զբաղումը չի պակսիր ընաւ։ Մեծատարած քաղաքը հարուստ է հետաքրքրական իրերով և հրաշալիքներով։ Ո՛ւր երթանք, Թանդարան՝ տեսնելու Ալէքսանդրի դամբարանը կամ Եղերամայրերու դամբարանը։ Երթա՞նք փնտռելու հովանին Էյուպի գերեզմանատան կամ Սկիւտարի մեծ մեռելդաշտին երկնաբերձ նոճիներուն տակ. բայց ոչ ուրբաթ օրերը՝ երբ խիստ յաճախուած վայրեր են այդ տեղերը, քանի որ ամայութեան մէջ է անոնց բոլոր մեծութիւնն ու մեւլանդոտութիւնը։ Այցելե՞նք մզկիթները, Սուլթան Ահմէտի կամ Սուլթան Պայազիտի, Բիւսթէմ փաշայի կամ Բաարիէի՝ իր բիւզանդական հիանալի մոզայիկներով, կամ Սիւլէյմանիէն, Այա-Սոֆիան, հոյակապ ու չքեղ, կամ քանի մը աւելի համեստ սրբարաններ, ինչպէս Մէհմէտ Զօքքոլլինը, ծածկուած ծառերու մէջ, յախճապակիներէ բոլորովին պատճառապայլ կամարաւոր բակին խորը, ուր դիմիչ աղբիւր մը կ'երգէ։ Կամ վերջապէս կամայօրէն պատէ՞նք Պոլսոյ մենիկ ուխուռնամոլ փողոցներուն շուրջը։

Ճամբուն քմահաճոյքը բերաւ հասցուց մեզի Մեծ-Յուկայ։ Զկայ վայր մը աւելի յարմար դատարկաչրջութեան, թափառականութեան քան Պոլսոյ Մեծ-Շուկան զոր Թէոֆիլ Գոթիէ և Ժէրար ար Նէրվալ այնքան փառաւորած են։ Երկար ատեն չրջագայեցանք չատ մը անել նրբանցքներէ, որոնք իրար կը խաչաձեւէին միղաւորուելով Պէսէստէնի չուրջ։ Հոս հնօրեայ թանկագին զէնքեր կան, աւելի հեռուն անուշահոտութիւնները և կերպասի վաճառականները, յեսոյ գորգերը, բաբուն չինողները, բարպոռ յարդարողները, բանջարեղէն, պտուղ, ձուկ ծախողները, թամբագործները և անօթագործները, ամէնքն ալ նստած իրենց մթին խանութներուն մէջ, կամարաւոր ճամբիներուն երկայնքը և գէշ լուսաւորուած կլոր փոքր պատուհաններէ։

Եւ այսպէս մարդ կը քալէ անդադար, մերթ լայն սալաքարերու վրայէն, մերթ ճնշուած հողին վրայէն, անցորդներէ արմկուելով, բեռնակիրներու զարնուելով, այլազան հոտերու մէջէն, և մարդ կ'երթայ այսպէս։ Հնութեանց վաճառորդներ որոնք անհամար ծուէններ կը զետեղեն, ոսկերիչներ որոնք իրենց գոհարեղէնները կ'ընծայեն և ափսէներու վրայ կը ներկայացնեն շեղջ մը փերուզակներու, զըմրուխտներու կամ ուրիշ քարերու, կաթերինեայ և թափանցիկ, որոնց խոշորները կը նմանին գորտի հաւկիթի և պղտիկները ըրինձի հատիկի մը որ լուսինին մէջ նետուած ըլլայ։

...Մինչ կեցած եմ այս տեսակ խանութի մը առջեւ, մուրացկանուհի մը մօտեցաւ։ Խիստ տարէց էր և հագած մաքգոյն գրգիլիկներ։ Տարօրինապէս խորշոմած թուխ դէմք մը ունի և տակաւին գեղեցիկ աչքեր։ Բառեր կը կապէ զոր չեմ հասկնար, յետոյ, մեզմօրէն թիզանիքէս քաշեց։ Իր ձեռքը՝ եղին է և նուրբ՝ չորցած տերեւի պէս։ և այս պատկերին առջեւ յիշելով Բիէր Լոթիի հրաշալիօրէն նկարագրած ծերուկը, սահեցուցի իմ նուէրս այդ քրձազգեստուհիին քաշուած կծկուած ափին մէջ։

ՀԱՆՐԻ ՏԸ ՐԻՆԻԷ

ԿՏԱՒԻ ՎՐԱՑ ՔԱՐՏԷՍ ԳԾԵԼ

Մանզումէի մէջ գեղարուեստասէր մը կոչ կ'ընէր հրապարակաւ բացատրել թէ կտաւի վրայ աշխարհագրական քարտէս ինչպէս գծելու է, առանց ո և է պղտումի տեղի տալու, քանի որ ես ատանկ քարտէս մը գծած էի։

Արդարեւ դժուար պիտի ըլլար ինձ բացատրել այնպիսի բան մը որուն գրիչով տրուած բացատրութեամբ տարտամ և անորոշ գաղափար մը միայն կարելի է ստանալ, երբ իրական փորձը չտեսնէ մարդ։ Երկրորդ դժուար պիտի ըլլար՝ որովհետեւ եղածը այնպիսի առաջարկ մըն է որուն արդիւնքը չատերու պիտի ներկայացուի, և անշուշտ ասանկ զբրուածք մը պէտք է մեկին ոճով պարզուած ըլլայ, որուն աշխատած եմ կըրցածիս չափ։

Քարտիսագծութեան սկսող մը պէտք է իր մէջ կրէ յարատեւ համբերութեան ոգի մը, չձանձրանալու և չվհատելու համար իր աշխատութեան մէջ, վասն զի այն որ իր մէջ չի կրեր այս պահանջուած ոգին, անկարելի է որ յաջողի և այնպիսի մէկը ալէկ է որ չձեռնարկէ այս գործին, որուն վախճանը հիւանդութիւն է։

Պէտք եղածին չափ մաքուր, անպայմանաժամին մէջ պէտք չէ որ հաշուենք, եթէ այս դէպքը չըլլար դուք բաւական առաջացած պիտի ըլլայիք մինչեւ հիմա։

—Ընդհակառակը պէտք չէ վայրկեան մը իսկ զեղչել ուղեւորութեան պայմանաժամէն, յարեց Լավառէտ, ձրիօրէն կատարուած ուղեւորութեան մը բնական հետեւանքներն են ասոնք։

—Ուրեմն ինչ ընել մտադիր էք հիմա։

—Կը փափաքիմ չարունակել, ինչ որ սկսայ հոս։

—Ինչպէս, ըսել է այս ընիկներուն բազմութենէն բաժնուելու միտք չունիք։

—Բնականաբար. այս ընիկներու բազմութիւնը հիմա Բօսթարիքայի վարչութեան կեդրոնատեղին պիտի երթայ, եթէ ես ալ անոնց առջեւը խնայով մինչեւ հոն երթամ, այս առթիւ ձրիաբար ուղեւորութիւնը արդէն բոլորովին այս ճամբորդութիւնը կը մեր ուղեւորական համապատասխան է մեր ուղեւորական ծրագրին։ Սան Ցրանչիսքօ երթալու համար ստիպուած չենք մնար դէպի հիւսիս երթալ։ Բօսթարիքայի վարչութեան կեդրոնն եղող Սան Ժոզէ քաղաքն ալ հիւսիսային կողմը կ'իյնայ երբ հոն հասնինք, Բօսթարիքայի երեւելիներէն կը խնդրենք որ Տօն Ժոզէ խնդրոյն մէջ մեր իրենց մատուցած ծառայութեան փոխարէն ձրիաբար մինչեւ Սան Ցրանչիսքօ հասցնեն զմեզ։

—Նկատողութեան առի՛ք այն ղժուարութիւնները որոնց կրնաք հանդիպիլ մինչեւ Սան Ցրանչիսքօ։

—Բնաւ, մտքէս անգամ չանցաւ դժուարութեան վրայ մտածել և սակայն ես այդ կարգի արգելքներուն յաղթահարելով կը պարծիմ։

—Ուրեմն պիտի սիսկսիք Հարաւային ու Հիւսիսային Ամերիկան իրարու միացնող պարանոցը մէկ ծայրէն մինչեւ միւսը անցնիլ։ այս կողմերը ո՛չ կաւուղի կայ ո՛չ ալ երկաթուղի։ [illegible] դիցուք թէ Նիքարագուան անցաք։ Պիտի վարուիք և կանգնիմ [illegible] ապրանքներուն արեւելքէն արեւմուտք անցնիլ նաեւ։ Մեքսիկայէն, ասանկ ուղեւորութիւն մը անկարելի է։

(Շարունակելի)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՈՒԹՕՆԸ 34

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅՈՎ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ժ.

ԱԶԱՏԱԲԱՐ

Բօսթարիքացիները առանց երկար բարակ խօսեցնելու, Տօն Ժոզէն ու Պովօրին իրենց առջեւ ձգեցին ու դէպի ծովեզերք առաջնորդեցին զանոնք։ Երբ դղեակէն կը մեկնէին, ապանիացին վաշխառուին դառնալով,

—Մի վախնար, ըսաւ, քանի որ մեզի չսպաննեցին, չուտով բերնին չափը կուտանք այդ Լավառէտ ըսուած մեծխօսիկին։

ԺԱ.

ՁԷՆԷՐԱԼ ԼԱՎԱՌԷՏ, ՆԱԽԱԳԱՀ ԲՕՍԹԱՐԻՐԱՅԻ

Սբը Մօրլբէօն վանքը անցընելէ ետք սկսաւ աւելի լուրջ կերպով կշռել անոր ծանրութիւնը։ Ասանկ հեռաւոր ու անծանօթ երկրի մը մէջ ի՞նչ չարիքներ չէր կրնար հասցնել իրենց Տօն Ժոզէի նման անսիրտ, անխիղճ ու վատարարած մը։ Ներուն անգլիացին արքէն Բօզի դղեակը մտած վայրկեանէն իսկ կռահած էր դաւադրութեան մը գոյութիւնը՝ խաբեայ ապանիացին սպառնալիքներէն ու իր նկատմամբ գործադրած խոշտանգումներէն ետք մանաւանդ՝ պահ մը բոլորովին յուսահատած՝ ամբողջ հարստութիւնը սիրայօժար տալու պատրաստուած էր, եթէ ո՛ և է մէկը գար փրկէր աղջկանը պատիւն ու իր կեանքը խուժդուժ ու անբարոյ Տօն Ժոզէի ձեռքէն։ Ուստի հիմա աղջիկ զաւկին հետ անվտանգ ու անվնաս ազատելէ ու նոյն իսկ Տօն Ժոզէէն ալ աղէկ մը վրէժ լուծելէ ետք կը մտածէր թէ ի՞նչ անխոխարինելի բարիք գործած էր իրենց Լավառէտ և թէ ի՞նչ ընելու էր որ գոնէ ամենաթեթեւ հատուցում մը ըլլար անոր այս մեծ երախտիքին։

Միս Օռէթ սակայն հիմա պաշտելու աստիճան տաք վերաբերում մը տածել սկսած էր երիտասարդին հանդէպ։ Անմեղ աղջիկը մաքուր չրջանակի մէջ անցուցած էր կեանքը և բնաւ մտքէն չէր անցներ որ Տօն Ժոզէի նման գազաններ պիտի գտնուին իր վրայ յարձակելու աստիճան վայրագութեամբ տոգորուած։ Արդարեւ մեծ անակնկալ մըն էր ասիկա անմեղ աղջկան համար, որ սակայն վայրկեան մը իսկ չընկճուեցաւ ու հոգիին արիութիւնը օգնութեան կանչելով՝ վատ հակառակորդէն աւելի հուժկու զգաց ինքզինքը ու որոշեց մինչեւ արիւնին վերջին կաթիլը մաքառիլ ու ընաւ չընկճիլ անբարոյ, անխիղճ ու անսիրտ արարածի մը առջեւ։ Սակայն անպատշաճ աղջիկ մը ո՛րչափ ալ մեծ հոգի կրէր, ո՛րչափ ալ արիասրտութիւն ցուցնէր, վերջապէս կեանքին գնովը միայն կրնար կատարը (խասա) պատրաստելով սկսելու է գործել։ Ուզուած չափով օրինակը մեծցնել կամ նոյնութեամբ մատիտով շրջագիծը կտաւին վրայ առնելու է. եթէ այս ընթացքին մէջ սխալմունք պատահի, մաքուր ռետինով մաքրելու է զայն, առանց ամրապէս քսելու, հոգ չէ թէ հետքեր մնան։ Շրջագիծէն վերջ ներկի սկսելու է որ կը բաղկանայ 10 փարանոց ջրանկերէ (ուշադրութիւն ընելով որ կարծր տեսակէն չըլլան), առնելով նաեւ 4 թիւ վրձին մը և ներկերու համար յատուկ եղող փոքրիկ պնակներ որոնց մէջ ջուր լեցնելով վրձինը թաթխելու և ներկին քսելով այնչափ մը թանձրացնելու է որ կտաւին վրայ չսաբրածուի։ Սահմանները այս կերպով ներկուելէ վերջ իւրաքանչիւր թանձր ներկի քով նուրբ տուեր մը տալու է որով աւելի կը գեղեցկանայ. իսկ եթէ մէջը ամբողջովին ներկել ուզուի, այն պարագային այդ նուրբ գոյնը քսելու է մէջը այնպէս մը որ գոյները իրարու համաչափ ըլլան, այսինքն առանց տեղ տեղ մութ ու բաց ըլլալու։ Յետոյ սկսելու է ծովը, որուն մէջ մեծ դեր կը կատարէ համբերութիւնը, նախ թանձր կապոյտ գոյնով մը պատել ծովեզերքը, մնացեալ ներկը գաւաթի մէջ քիչ մը ջուրով հալեցնելէ վերջ վրձինով կտաւին վրայ խաւերու վերածելու է, իւրաքանչիւր խաւ մէկ վրձինի տարածութեամբ, ու այս կերպով գոյնէն սկսելով աստիճանաբար նրբացնել. ասով կը ներկայանայ ծովու վէտվէտուն տեսարան մը ուր կարծես ալիքները կը պարեն զեփիւռին հետ։ Ծովը ներկելու պարագային երբ ներկերը տեղ տեղ թանձր մնան, այն ատեն դարձեալ մաքուր ռետինով մը նրբացնելու է զայն։

Ծովը ներկելէն յետոյ կուգան գետերը և լեռները նշանակել և գիրերը գրել, որոնց համար, եթէ կայ, պէտք է գործածել Զինական սեւ ներկ, դայն հալեցնելով քիչ մը ջուրի մէջ. իսկ կանական պարագային եթէ չգտնուի, չինական մէկ չիչ սեւ մեան առնելով, դայն պէտք է կրկին և կրկին եփելով մէջէն ջուրի պարունակութեան մէկ մասը չոգիացնել և ապա այդ մասամբ մը թանձրացած մելանը երկու ժամի չափ տաք արեւին ազդեցութեան ենթարկելով պէտք է սկսել գրելու։ Այս պարագային ամէն ինչ նախ մատիտով գրելու և յետոյ գրչածայրին հակառակ կողմովը առանց չատ ճնշելու այդ գրուածքին վրայէն անցնելու է, ամէն անգամ սակայն գրիչը մելանին թաթխելէ վերջ անգամ մը թոթուելով՝ որպէս զի չատ մելան չմնայ ու չպղտի։

Այս բոլոր գործողութիւններէն վերջ քարտէսի սահմանէն դուրս կտաւին ձեւով սեւ չրջանակ մը գծելու է որ աւելի կը գեղեցկացնէ ամբողջութիւնը, և ապա ճմռթկուած տեղերն ալ հակառակ կողմէն արդուկելու է։ Այսպէս արդէն պատրաստուած է բաղձացուած քարտէսը։

ՎԱՐԴԱՆ Գ. ԲՐՈՒՏԵԱՆ

ԴԵՂԱՐՈՒԽՍՏԱԿԱՆ

ԻՆՉ Է ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ճարտարապետութիւնը ուրիշ գիտութիւններէ աւելի կարեւոր է, քանի որ կերպով մը ընդհանուր աշխարհի գաղափարներուն, պէտքերուն և փափաքներուն թարգմանն է եղած։ Ճարտարապետական գործերը ամէն ազգի և ժողովրդեան ճշմարիտ պատմութիւնը կրնան համարուիլ։ Հին ազգերու գործերէն մնացորդ աւերակները շատ անգամ նոյն ազգերուն պատմութիւններուն պակասները լրացնելու կը ծառայեն. հետեւաբար այս պատճառաւ ընդհանուր արուեստներուն մայրը կոչուած է։

Եթէ ճարտարապետութիւնը գիտական գործերուն ամէնէն հին և անոնց մայրը չնկատուի իսկ, դարձեալ սա առնուազնի է թէ ճարտարապետութիւնը բնութիւնը կեղծելէ աւելի նոր բնութիւն մը ստեղծելու կը նմանի. ասոր համար գիտութեան ամէնէն ուղիղ յայտնութիւնը որ Բնութեան թարգմանն է, յատկապէս ճարտարապետութեան պէտք է վերագրել։ Թարէ օրինակ մը կամ ոևէ պատկեր մը չինող գեղարուեստագէտ մը իր գաղափարին ծնունդ տալու և արտայայտելու համար Բնութեան մէջ սիրուն և գեղեցիկ օրինակներ կը փնտռէ և այս օրինակները ըստ կարելւոյն կեղծելով՝ իր մտադրած գաղափարին գործադրութեանը պատճառ կ'ըլլայ. մինչդեռ ճարտարապետը այս տեսակ օրինակ մը չունի, տիեզերքի և արարածներուն ոչ մէկը իր օրինակ առնելով նպատակը կ'իրականացնէ. մտադրած օրինակը, չնչած գործը իր երեւակայութենէն ծնունդ կ'առնէ. հետեւաբար Բնութիւնը չէ թէ նոյնութեամբ կ'ընդօրինակէ այլ բնութեան օրէնքները կեղծելու կ'ստիպուի։

Ճարտարապետութեան մէջ երկու եղրեր կան, որոնք թէեւ զատ զատ գիտութիւններ են բայց ամէն ճարտարապետ պարտի իւրացուցեալ զանոնք։ Ասոնց մէկը օբինոդրութիւն կամ ճարտարապետութիւն կը կոչուի։ Ճարտարապետ մը այս երկու գիտելիքները սեպհականացուցեալով իր յղացածը գործադրելու և գիտակցօրէն գեղեցկացնելու համար պարտաւոր է երկուքը մէկ դիտութիւն համարիլ։ Ճարտարապետ մը չէնք չինելու հանգամանքով ներկայացած ատեն, շէնքին մէջ սպառելի նիւթեղէնները բաժնելով անոնց տոկունութիւնը, ծանրութիւնը կը հաշուէ, ի՛նչպէս գործածուիլը կ'որոշէ և վերջապէս շէնքը թէ՛ հաստատուն և թէ պէտքերուն գոհացում տալու կերպով մը կը պատրաստէ։ Իսկ գիտական մարդ եղած պահուն կը խորհի թէ շէնքը ի՞նչպէս տեսողին հիացումին արժանացնէ, շքեղութեան ազդեցութիւնը ներգործող գծեր, զարդեր, պարապ կամ լեցուն մասեր, ելքեր ծրագրէ։ Ուրեմն ճարտարապետութիւնը լոկ շէնք չինելու մէջ չի կայանար, այլ իրեն յատուկ մասերով և նորաձեւութեամբ բնական գեղեցկութիւնները, օրէնքները յարգելով կը լրանայ։

Քաղաքակրթութիւնը չը ծաղկած երկիրներու մէջ անդամ բազմաթիւ շէնքեր կը գտնուին, սակայն քաղաքակրթուած երկիրներու մէջ ճարտարագիտութիւնը իր գործքերը, օրինակները ցոյց կուտայ։

Մասնաւորապէս երկրորդենք թէ ճարտարապետութիւնը մարմնացնող երկու եղրերը իբր զատ զատ գիտութիւն պէտք չէ ընդունիլ, քանի որ առանց միոյն չինուելիք շէնք մը ճարտարագիտական բոլոր կանոնները և պահանջումները չի կրնար մարմնացնել վրան։ Բայց դժբախտաբար շատեր՝ աւելորդ բան մը կը համարին գործին գեղեցկութեան համար սպառած դրամը և այսպէսով տեղի կուտան օր ըստ օրէ հանրութեան գաղափարը սահմանափակելու իրենց անհաշիւ և ոչ թէ ճարտարապետին ճաշակաւ չինուած շէնքին մէջ։ Գիտութեան որչափ առաջացած և հետզհետէ նորութիւններու վերահասու եղած ըլլալը ապէ է որ կը յայտնուի։

Ամենայն իրաւունք հեղինակին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՒՐՀԱՍԱՐԱԿ

ԱՂԿԿԱԿԱՆՈՒՄ ԳՈՒՐՀԱՍԱՐԱԿ

Տիկին Վերգինե Գրիգորյան
ցուցահանդեսը

Հարցազրույց

ԶՈՒՐԳԵՆ Ս. ԱԼԻ

Ինչպես հայտնի է, Արցախի Հանրապետության նախագահ Բակո Սահակյանը Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Սերժ Սարգսյանի հրավերով մեկնել է Հայաստան։ Հանդիպումներ ունենալուց հետո նրանք հանդես եկան մամուլի ասուլիսով։ Ասուլիսի ընթացքում Արցախի նախագահը ասաց, որ Արցախի ղեկավարությունը ոչ մի դեպքում չի դեմ Ադրբեջանի հետ բանակցությունների մեկնարկին։ Ինչպես հայտնի է, Ադրբեջանի նախագահ Ալիևը հայտարարել է, որ Արցախի ղեկավարությունը դեմ է

չիօքօ թէ նոր ապրանք պէտք չէ ըլլա-կել, որովհետեւ Զինացի վաճառական-ները ո՛չ կը գնեն ոչ կը ծախեն ամե-րիկեան ապրանք։ Ամբողջ ամերիկեան վաճառականութիւնը դադրած է Շան-կայի մէջ։ Նիւ Եորքի մէջ կարծողներ կան թէ ամերիկեան Թրըսթի ընկերու-թիւնները մեղսակից են այս չինական պոյքոթին, որպէս զի կառավարու-թիւնը ետ առնէ վերոյիշեալ օրէնքը, որովհետեւ Զինացի ածան գործաւոր-ներու պէտք ունին իրենց առեւտրա-կան հաստատութեանց մէջ։

ԹՕԿՈՅԻ ԱՍՏԱԿՈՄՆԵՐԸ. — Նիւ-Եորքի Ճաբոնական Բիւրոն մէջ Պա-ռոն Քօմուրայի ի պատիւ տրուած հաց-կերոյթին առթիւ Թոկոյի անուամբ մկրտուած աստակոս ալ հրամցուցին։ Ցետոյ խօսք բացուելով՝ Պառոն Քօ-մուրայի ըսին թէ աստակոս բառը ա-մերիկեան ռամկօրէնով նախատական բառ մըն էր կանխաւ։ Քօմուրա պա-տասխանեց թէ Ճաբոնի մէջ աստակոսը յարգական տիտղոս մըն է։ Այսպէս, երբ ըսուի Ճաբոնի մէջ «դուք աստա-կոս մըն էք» կը նշանակէ «երկար կեանք կը մաղթեմ ձեզի։»

ՇՈՒՔՈՒՐԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾ ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ.— Շաքարի գնոյն անկումը պատճառ ե-ղաւ Ժալիւզ Շաքարի Սէնտիքային ընկերութեան, որ կը վախցուի թէ ուրիշ եօթը վաճառատուններու ալ սնանկութեան պատճառ պիտի ըլլայ։ 16 միլիոն ֆրանք բաց ունի, կ'ըսեն։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Օգոստոս. — Պէրլինէն կը հեռագրեն «Տէյլի Կրաֆիք»ի թէ ամիսէ մը ի վեր իմացուած է Անգլիոյ մտադրութիւնը՝ նաւաբաժին մը ղրկե-լու, որպէս զի այցելէ Պալթիկ ծովին նաւահանգիստները. Էտուարտ թագա-ւորը, ֆոն Պիւլով իշխանին ուղղած մէկ հեռագրին մէջ, կը յայտնէ թէ այս այցելութիւնը բարեկամական հանգա-մանք ունի և կը յայտարարէ որ մե-ծապէս փափաքող է բարձր յարաբե-րութիւններ ունենալ Գերմանիոյ հետ։ Այս հեռագիրը մեծ գոհունակութիւն պատճառեց Պերլինի մէջ։ Ուրիշ զե-ղոյցի մը նայելով, Գերմանիոյ ծովա-յին նախարարութիւնը որ և է տեղե-կութիւն չէր առացած թէ անգլիական նաւաբաժին մը պիտի այցելէ Պալթիկ։ «Տէյլի Նիւզ» կը գանգատի անգլիական մամուլին աննպաստ ընթացքէն Գեր-մանիոյ հանդէպ և կ'ըսէ թէ Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջև առեւտրական մրցու-մը հաշտութեան գրաւական մըն է։

ԲԵԹԵՍԳՈՒՐԿ. (Պաշտօնական).— Հետեւեալն է ամբողջութիւնը այն հե-ռագրին, որով Սպարպետ Լիմէվիչ կը բողոքէ Զարին, Ռուս բանակին վրայ չրջած աննպաստ զրոյցներուն համար. —Կը լսեմ որ այս վերջին տասներս օտար թերթերը չատ անգամ տեղեկու-թիւններ կը հրատարակեն մեր բանա-կին վրայ, և կ'ըսեն թէ կատարելա-պէս պաշարուած է, և իր դիրքը ոչ միայն տարնապալից այլև յուսահատա-կան է։ Դժբախտաբար Ռուս թերթերը արձագանգ կ'ըլլան չատ անգամ այս տխուր տեղեկութիւններուն, և այլ ընդ-այլոյ գաղափար կազմել կուտան Ման-չուրիոյ մեր բանակին վրայ։ Նկատի առնելով այս իրողութիւնները, պարտք կը համարիմ խնդարհաբար հաւաստելու Ձեր Վեհափառութեան թէ մեր բա-նակը երբեք տարնապալից կացութեան մէջ չէ գտնուած, և Ճաբոնցիք բնաւ չեն պաշարած մեր կողերը։ Ճաբոնցիք թերեւս ուզեին այսպիսի փորձեր ը-նել, բայց իրենց բոլոր ջանքերը անօ-գուտ եղան։ Մենք հիմա բոլոր գծին վրայ դէմ առ դէմ կը գտնուինք թշ-նամիին հետ որ բաւական հեռու է մեր գլխաւոր դիրքէն։ Ճաբոնցիք մէկ քա-նի փորձեր ըրին մեզի մօտենալու, բայց տեւական յաջողութիւն չունեցան ի-րենց այս փորձերը։ Անձամբ կը հա-ւաստեմ Ձեր Վեհափառութեան թէ բա-նակին ցոյց տուած ղղացումները և ո-գին ապացոյց են թէ վստահ է իր յաղթութեան վրայ։ Բանակը պատ-բաստ է կատարելու իր վրայ ծանրա-ցած ամէն պարտականութիւն։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Մ. Վիթթէ հոս ժա-մանեց և վաղը նախագահ Մր. Ռուզ-վէլթի պիտի ներկայանայ։ Շաբաթ օ-րը պիտի սկսի հաշտութեան պատ-ուիրակներուն գումարումը։

ԼՈՆՏՈՆ.— «Սէնդրըլ Նիւզ»ի Բե-ռերսպուրկի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Զարը պատասխանելով եղած այն խնդրանքներուն որ պատերազմը չա-բունակուի մինչեւ վերջը, ըսաւ թէ ինք ոչ միայն կսոր մը իսկ Ռուս հող չպիտի տայ թշնամիին, այլ պատերազ-մական տուգանք ալ չպիտի վճարէ Ճաբոնցիներուն, և պատերազմը պիտի չարունակէ, մինչեւ որ թշնամին ջախ-ջախուի։ «Էքսչէնչ Թէլէկրաֆ» կ'իմա-նայ թէ հաշտութեան ռուս պատուի-րակ Մ. Վիթթէ Նիւ Եորք հասեր է, և տեսակցութեան մը մէջ յայտարա-րեր է որ հաշտութեան ժողովը չաբա-թէ մը աւելի չպիտի տեւէ, վասնզի Ճաբոնի պայմանները այնքան ծանր են որ կարելի չէ երկար բարակ վիճաբա-նել անոնց վրայ, որով կը վախնայ թէ պատերազմը չարունակուի։

— Ճաբոնցիք 30,000 զօրք ցամաք հանեցին Ամուրի նահանգը գրաւելու համար։ Հակառակ Զար. Լինէվիչի կող-մէ տրուած հերքումներուն, այս տեղի քաղաքական չրջանակներուն մէջ այն-պէս կը կարծուի թէ ռուս բանակը ե-րեք կողմէ պաշարուած է, և Ճաբոն-ցիք ընդարձակ չրջանակ կազմած ըլ-լալով, երբ բանակցութիւնք նպաստա-ւոր ելք չունենան, բուռն յարձակողա-կանի մը պիտի սկսին։

ԲԱՐԻԶ.—Ճաբոնցիք գրաւեցին Օ-քուքիմէրը՝ ռուսական ծովեզերեայ նահանգին վրայ։ Այդ պատճառով Ռուսիա կը կորսնցնէ Խաղաղականի ճամբան։

ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Թղթատարա-կան և հեռագրական պաշտօնատունը ծանոյց թէ Սաղալինի ռուս թղթատուն-ները դադրած են։

ՊԵՐԼԻՆ.—«Լոքալ Անձայկր»ի Թօ-քիոյի թղթակիցը կ'ըսէ թէ պատե-բազմին սկիզբէն ի վեր ճաբոնական նաւատորմէն մեռան 2008 հոգի և վիրաւորուեցան 1665 հոգի։

ԹՕՔԻՕ.— Հաւանական է որ Սա-ղալինի զօրաց հրամատար Զօր. Հա-բակուչի կղզիին ընդհ. կառավարիչ կարգուի։ Ճաբոնցի բազմաթիւ ըն-տանիքներ պատրաստութիւն կը տեսնեն Սաղալին գաղթելու։

ՄԱՏՐԻՏ.—Նկատելով որ Մարոքի գործին համար 1880ին գումարուած Դեսպանախորհուրդին պաշտօնագիրները Մատրիտի օտար դեսպանատուններուն մէջ պահուած են, հետեւաբար կը կար-ծուի թէ այս անգամուան Դեսպան-խորհուրդն ալ Մատրիտի մէջ տեղի ունենայ։ Առաջին գումարումը Նոյմ-բերին պիտի կատարուի։

ԲԱՐԻԶ.—Մ. Ռուվիէ այսօր գեր-ման դեսպան իշխան Ռատոլինի հաղոր-դեց Ֆրանսայի առաջարկները Մառո-քեան դեսպանախորհրդին ծրագրին վրայ։

—Զօր. Բէյնեէ որ անպաշտօն վիճակի մէջ դրուած էր, գործօն ծառայութեան կոչուեցաւ դարձեալ և նախագահ անո-ւանուեցաւ հրետազօրաց յանձնաժողո-վին։ Սէն Սիրի զինուորական վարժա-րանին հրամատար Գնդապետ Պրէօն սպայակոյտի պետ կարգուեցաւ։ Զօր. Բէյնեէ հանգստեան կոչուած միջոցին Ցրդ զօրաբանակին հրամատար էր։

ԲԱՐԻԶ.— Պէնիքայի թագաւորը անպաշտօն կերպով Բարիզ ժամանեց։ Ցունատանի թագաւորն ալ Բարիզ ժամանեց։

—Սպանիոյ կառավարութիւնը 200 հազար բէլթա յատկացուց՝ Ալֆոնսօ թագաւորին Պերլին կատարելիք ուղե-ւորութեան համար։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՄՇՈՑ Ս. Կարապետ վանքը փլու-զամերձ վիճակ մը ունի։ Պատրիարք-քարանը որոշեց զայն նորոգել տալ։

ԱՍՏԱՐԱԲԱՆԷՆ բարեպաշտուհի Տի-կին Կատարինէ Ցակոբեան Հաչաղկեանց արծաթեայ ոսկեզօծ խաչ մը նուիրած է Մշոյ Ս. Կարապետ վանուց, ի յիշա-տակ իր հանգուցեալ եղբօր Մկրտչի, ինչպէս նաեւ նուէր մը ղրկած է Ս. պատարագ մատուցելու համար։

ԱԿՆԱՑ Առաջն. Տեղապահ Տ. Կո-րիւն վրդ. Եպիսկոպոս իր պաշտօնատե-ղին հասած և ձեռնարկած է պաշ-տօնին։

ԵՐՈՒՕՍԱՂԷՄԻ հաչուեքննիչ Ցանձ-նամոզովը հրաւիրուած է վաղը Նիսա գումարել Դալաթիոյ Խորհրդարանը։

ՀԱՑ ԲԱՐԻՇԿԻ ՄԸ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ.—Աւետեւեան Մամուլի հետեւեալը կը գրեն Ֆիլատէլֆիայէն (Ամերիկա).— Տօքթ. Միհրան Գ. Գասապեան, ընիկ Կեսարացի և Էրզիրումի բարձրագոյն վարժարանէն չրջանաւարտ, երկու տա-րի լուսանկարչութեան կը հետեւի Պո-լիս, յետոյ Լոնտոն կ'երթայ և Աստ-ուածաբանութիւն կ'ուսումնասիրէ։ 1895ին կը մեկնի Ամերիկա և Ֆիլատէլ-ֆիոյ բժշկական դպրոցը մտնելով երեք տարիէն չրջանաւարտ կ'ելլայ և Միաց. Նահանգաց բանակին հիւանդանոցին մէջ պաշտօն կ'ստանայ։ 1898ին Բեն-սիլվանիոյ նահանգային քննութենէն անցնելով՝ մինչեւ 1902 Ֆիլատէլֆիոյ դպրոցին մէջ էլեքթրական բժշկու-թեան և ներքին ախտերու Բ. ճառա-գայթներով լուսանկարները առնելով անոնց տեղերը որոշելու պաշտօնին կը կոչուի։ 1900ին բժշկական կարեւոր ընկերութեան մը կազմակերպիչ նախա-գահ և արտօնագիրը ստորագրող ան-դամներէն մին կ'ելլայ։ 1901ին Բեն-սիլվանիոյ կառավարչին կողմէ Թոքախ-տի Ամերիկեան Համաժողովին պատ-գամաւոր կ'ընտրուի։ 1903ին Ֆիլա-տելֆիոյ հիւանդանոցին Ըլօթկէնեան Ճառագայթներու Դործատան վերատես-ուչ կը կարգուի և մինչեւ հիմայ կը չարունակէ նոյն պաշտօնը։ Բաց աստի ամերիկեան զանազան բժշկական և գի-տական ընկերութիւններու կողմէ պատ-գամաւոր ընտրուած է առաջիկայ Օ-գոստոսին և Սեպտեմբերին Լիէժի մէջ գումարուելիք բժշկական համաժողովին ուր բժշկական ատենախօսութիւններ պիտի ընէ։

ՄՍԵՐ-ԱԹՈՌԻ ԼՈՒՐԵՐ.— Շուշիի Առաջնորդ Տ. Աշոտ եպսկ., Ս. Հայ-բապետին հրամանով, Թարգման Տ. Ցուսիկ վրդ.ի հետ, ամսոյս 5ին ներ-կայացաւ Կովկասի Փոխարքային, և Կայսեր մօտ անոր բարեխօսութիւնը խնդրեց, վերաբացուելու համար Շու-շիի հոգեւոր թեմական Դպրոցը, որ երկու տարիէ ի վեր փակուած է։ Փո-խարքան խոստացաւ կարգադրել։ Ինչ-պէս գրեցինք, Կովկասի մէկ քանի սովեալ գաւառակներու վիճակին վրայ տեղեկութիւն տրուած էր Փոխարքա-յին, և յանուն Ս. Հայրապետին խընդ-րուած էր արտօնութիւն՝ սովեալ թե-մականներուն համար հացագին հաւա-քելու։ Փոխարքան պէտք եղած արտ-օնութիւնը տուաւ։

* * *

Ս. Հայրապետը Քօճորի ամա-բանոցէն Տիրոց դարձաւ, ուր սաստիկ տաք կ'ընէ այս պահուս, և բարեկե-ցիկները ամբանոց քաշուած են։

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ կարապետ Եղեանցի ամբողջ հարստութիւնն է եղեր 50,000 ռուպլի, որմէ 40,000ը կտակած է Սա-նասարեան վարժարանին, իր երեց եղ-բայրը՝ Տօքթ. Եղեանցի մահէն ետքը միայն կտրօնները գանձուելու պայմա-նով։ Հետեւաբար չափազանցուած էր այն լուրը թէ 200,000 ռուպլի հարբ-ստութիւն թողեր է։

ՀԱՑ - ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ.— Զո-ռեքչաբթի օր գումարուեցաւ Վարչա-կան Ժողովը, նախագահութեամբ Կ. Պարիրաքքին։ 12 անդամներէն միայն 7 հոգի ներկայ էին։ Ժողովը Կ. Պատ-րիարքական փոխանորդի ընտրութեան խնդրով զբաղեցաւ և որոշուեցաւ որ գործը յանձնուի Երեւելեաց Ժողովին, որուն իրաւասութեան կը վերաբերի փոխանորդի ընտրութիւնը։ Ժողովը գերեզմանատան յանձնաժողովին հրա-ժարականը ընդունելով, չորս հոգիէ նոր մարմին մը կազմեց որոնց հրաւէր ղրկուեցաւ։ Զբաղեցաւ նաեւ Կարա-պետ Հալէպլեանի ամուսնական գործով զոր յանձնեց յանձնաժողովի մը քննութեան։

— Մարսիլիոյ Կ. Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Աբէլեան Մ. վրդ. երէկ ճամբայ պիտի ելլէր Պոլիս գալու հա-մար։

ՍՏԱՑԱՆՔ Դ. Խաչկոց էֆ.ի Կրօնի ուսման Տարեական ու Միջին դասընթացքները։ Մէն մի դասընթացքի մէջ համաչափ մշակուած է Քրիստոնէական վարդապետութիւն, Սրբազան պատ-մութիւն ու Եկեղեցական պատմութիւն՝ ծանօթէն անծանօթը, թանձրացեալէն հաւատալիքը, իրազնական ուսուց-մամբ և ատիճանական զարգացմամբ։ Տպագրութիւնը մաքուր ու ճոխ, թուղ-թը՝ ընտիր, կազմը՝ տոկուն։ Գրքերը ձօնուած են Ս. Պատրիարք Հօր, որուն լուսանկարն ալ կը պարունակեն։ Դ. Խաչկոց էֆ. որ իր անցեալ տարի հրատարակած Աչխարհագրութիւններով աչխարհագրութեան ուսուցումը դիւ-րացուց, նոյնպէս և անկէ աւելի յաջո-ղած է կրօնի ուսման մէջ իր մեթոտով ու նիւթերու պարունակութեամբ։ Կրօնի Ուսման նպատակն է Հայ տղուն աւանդել Հայ Քրիստոնէութիւնն ու սիրելի ընծայել իր Մայրենի Եկեղեցին։ Տարրականին գինն է 4 ղրշ., Միջինը՝ 6 ղրշ.։ Կեդրոնատեղին է Պալենց գրատունը։ Բարձրագոյն դասընթացքը հրապարակ պիտի ելնէ Հոկտ. 1ին։

ԳԱԼՖԱԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ.— Խնամա-կալութիւնը և մայրը չնորհակալու-թեամբ կը ծանուցանեն թէ Գրիգոր էֆ. Զօրթաց 221 ղրուշ նուիրած է։ Յովհաննէս էֆ. Ալալմանեան՝ Զգօն էֆ. Խօրասանճեանի ամուսնութեան առթիւ 1 օսմ. ոսկի, Համբարձում էֆ. Քէչէճեան, դեռափթիթ Օր. Սա-րինէ Յովհաննէսեանի մահուան առթիւ 60 ղրուշ, Այրի Տիկին Վասիլուհի Զօ-բուրեան 1 ղրկէ չրջազգեստ 1 փե-տուրէ պօս, 1 փողկապ և 1 հովս-հար. Յովսէփ էֆ. Թօգաթլեան 4 ծրար ամերիքան, Արմենակ էֆ. Մանուկ-եան և Սուճեան էֆ. երկերկու ծրար գուլպայի դերձան։

ՄԵՐ ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Մանզումէի Նիկոմիդիոյ գործակալ Խաչիկ էֆ. Աճէմեան, իր գործակա-լութեան պաշտօնէն հրաժարած ըլլա-լով, կը խնդրենք տեղւոյն մեր բա-ժանորդներէն որպէս զի հանին ուղղա-կի թերթիս վարչութեանը դիմել, բա-ժանորդագրական գործերու համար։ Այս առթիւ կը ծանուցանենք նաեւ մեր Նիկոմիդիոյ և չրջակայից բաժա-նորդներուն թէ թերթիս խմբագիրնե-րէն Վահան էֆ. Թօշիկեանի հետ կար-գադրեն իրենց առկախ հաշիւները։

ՈՒՍՈՒՑՈՒՀԻ

Օտարազգի Տիկին մը կը փափաքի ֆրանսերէնի, գերմաներէնի, յունարէնի և դաշնակի դասեր տալ վարժարաններ-ու մէջ մնայուն կերպով և խիստ դիւ-բամատչելի պայմաններով։

Դիմել Խմբագրատունս։

ԲԱՄՊԱԿ

Սրեկուան հեռագիր

Սմօթ 6.10

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

3 Օգոստոս 1905

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	99 45
Բէժի	(Tab. Turcs)	414 —
Օսմ. Միացեալ	(R. Nv. Unif.)	90 30
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	132 75
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	596 —
Թրանսվալ	(Transvaal)	82 —

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎԱՒՇԱԹ

Շուրթի Տէվլէթ ազատը բուսու-մաթ էմանէթ ճէլիլէսի մուհասէպէճի-սի աթոռֆէթլու ճէմալ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ թէվֆիկ պույրուլմուշ տըր։

* * *

Սիվաղ վիլայէթի նաֆաս պաշ-քեաթիպի իրդէթլու Աբիի պէյ թէր-ֆիյէն Սանիէ ազբրֆը սանիսի։

ՆԵՐՔԻՆ

ԵԷՄԷՆԻ ԱՍՊԱՏԱԿՆԵՐՈՒՆ ՆՈՒԱ-ՃՈՒՄԸ.— (Պաշտօնական Զեկոյց).— Եէմէնի նահանգին կայս. զօրաց ընդհ. հրամատար Միւլիր Թէյզի փաշայի յու-լիս 19 թուով քաշած մէկ հեռագրէն կը տեղեկացուի թէ՝ Եէմէնի նահան-գին քնիչ մարմնոյն նախագահ Միւլիր Շաքիր փաշա Սանգուրի ճամբուն վրայ ապստամբները մէկ քանի դիրքերէ, չնորհիւ Վեհ. Սուլթանին ցիրուցան ը-րած է։ Նոյն միջոցին Թէյզի փաշա ևս Սանաայի ճամբուն հիւսիսային կողմը ապաստանած ապստամբները հալածե-լով նուաճած և հոն երկու վաչա կայս. զինուոր պահակ ձգելով յուլիս 18ին Միւնսահի և Մէգիֆաքի մէջտեղը եւ Պէյթ-էլ Մէհտիէն երկուքէս ժամ հե-ռու գտնուող Աճբզ անուն դիրքը յա-ռաջացած և այնտեղի ապստամբներն ալ հալածելով նուաճած է։

ՇՈՒԷՏԻ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ.— Ար-տաքին գործոց նախարարութիւնը կայս. Պալատ մասոյց Շուէտի Պոլսոյ նոր դեսպան Պառոն Բամֆլի յանձնարա-րագիրներուն պատճէնը, ինչպէս նաեւ այն բանախօսութիւնը զոր դեսպանը պիտի արտասանէ, իր յանձնարա-րագիրները Վեհ. Սուլթանին մատու-ցած ատեն։

ՆՈՐ ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ.— Մաք-սային վերատեսուչ Հասան Ֆէէմի փա-շայի նախագահութեամբ մասնաւոր յանձնաժողով մը կ'զբաղի վերջին հա-մաձայնութեան մը համաձայն Քարափի ընկերութեան կողմէ չինուելիք մաք-սային չէնքերուն ներքին յարդարան-քին և մանրամասնութեան խնդրով։ Նոր մաքսատուններուն և մթերանոց-ներուն յատկացուած գետինը ճշդուած և որոշուած էր արդէն և չէնքերուն մանրամասնութիւնները կարգադրելու գործը թողուած էր ձեռնհաս պաշտօ-նարանին։ Այս մասին որոշումները պիտի հաղորդուին Քարափի ընկերութեան որ անմիջապէս պիտի տեղեկագրէ Բա-րիզի իր Վարչական Խորհուրդին, յա-տակագծերուն և ծրագիրներուն պատ-բաստութեան համար։ Բաց ի մաքսային չէնքերէն Ընկերութիւնը պիտի կառու-ցանէ նաև մասնաւոր չէնքեր Առող-ջապահական վարչութեան և Նաւա-հանգստի վերատեսչութեան համար։

ԿԱՑՍ. ԲԱՐԵԻՆԵՐ հաղորդուեցան Ափրիկեան Տրիպոլսոյ կուսակալութեան փոխանորդ և զինուորական հրամատար փաշային։

ԴՐՈՇՄԱՏՈՒՐՔԻ Նոր Օրէնքին կի-րառման մասին խորհրդակցութիւն կա-տարող յանձնաժողովին որոշումները քննուեցան Բ. Դրան իրաւագէտ խոր-հրդական Հագգը պէյի, Պետական Խորհուրդին վճռաբեկ ատեանին անդամ Ֆուատ պէյի և Հանրային Պարտքի վարչութեան փաստաբան Հալաճեան էֆ.ի կողմէ։

ՀԱՄԱ - ՀԱԼԷՊ նոր երկաթու-ղիին անցած տեղերուն յատակագիծերը վաւերացան։ Ամբողջ գիծը ութը մասի բաժնուելով, մէկ քանին 300,000 և միւսներն ալ 900,000 ֆր.ի պիտի յանձ-նուին չինութենց յանձնառուներու։ Նուազուրդը Սեպտեմբերին պիտի կա-տարուի և յետոյ անմիջապէս պիտի ձեռնարկուի աշխատութեանց։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ կուսակալ Թէֆիմ փա-շա տեղւոյն Նայիպը իրեն փոխանորդ կարգելով քննական պտոյտի համար մեկնեցաւ Մալաթիա։

ՍԵՒ ԾՈՎԻ նեղուցէն դուրս գըտ-նուած ազատարարի կայմերուն չըբ-ջանակը պիտի ընդարձակուի և զանա-զան տեղեր նոր կայաններ պիտի հաս-տատուին։

ԺԱՆՏԱՒՏԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց դեղեր, հականեխականներ և ժանտախտարգել չիմուկներ ղրկել Ատալիա ուր ժանտախտի դէպքեր պա-տահած էին վերջերս։ Նաւահանգիստի վարչութիւնը այս հրամանին վրայ երկու հականեխիչ պաշտօնեաներ և պէտք եղածները ղրկեց։ Վերջին լուրերու նայելով ախտը իր աղդեցութիւնը կորսնցուցած է և յոյս կայ որ բոլորովին պիտի անհետի։

ԲԱՐԻԻՂՆԵՐԸ.—Սեւ ծովի ռուսա-կան քաղաքի հորերուն ոչ-բարգաւաճ վիճակը մեր հրապարակներուն վրայ դարձեալ բերաւ ամերիկեան քարիւղը ոչ երեսուն տարիներէ ի վեր լքուած էր։ Մր. Ռօքֆէլլերի ամերիկեան քա-րիւղի մեծ ընկերութիւնը իր առաջին առաքումները կատարեց մեր զանազան հրապարակներուն վրայ։ Իզմիր ժամա-նած են 50,000 մնտուկ և Սելանիկ՝ 35,000 մնտուկ։ Պոլսոյ հրապարակն ալ մօտերս կը հասնին 45,000 մնտուկ Քոնսբանքիոնս չոգենաւով, որուն պիտի յաջորդեն 120,000 մնտուկ, Ար-վանթիթէս մեծ վաճառատան հաչուոյն, որ ինչպէս յայտնի է, ցարդ ռուսական քարիւղ կը բերէր։ Ամերիկեան այդ քարիւղը Իտալիա կ'երթայ, ուր կը դրուի թիթեղեայ տուփերու մէջ։ Ամերիկեան քարիւղը ընդունելութիւն կը գտնէ արեւելքի հրապարակներուն վրայ և երբ ռուսականը վերստին սկսի ուղարկուի, մրցում մը պիտի գոյանայ, ի նպաստ ժողովուրդին։

ԽՃՈՒՂԻՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս պաշ-տօնարանը ծանոյց բոլոր նահանգները՝ փութացնել խճուղիներու չինութիւնը։

ՖԻԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատունը գի-մեց Բ. Դրան որպէս զի ընտրուին այն քննիչները, որոնք օսմ. կառավարու-թեան կողմէ ներկայ պիտի գտնուին Պէրլինի ֆրանսական բժշկ. վարժա-րանին ընդհանուր քննութեանց։

ԱՏԱՆՍՑԻ կուսակալութեան թարգ-ման Ագն. Աւետիս էֆ. Սիսլեան որ 25 տարիէ նոյն պաշտօնը կը վա-րէր ձեռնհասութեամբ և վերջին ա-տեններս Պոլիս կը գտնուէր, վերա-հաստատուելով իր այդ պաշտօնին մէջ, քանի մը օրէն Ատանայ կը վե-րադառնայ Մէսամբրիի չոգենաւով։

ԿԱԶԵՕԶՆԵՐԸ.—Սապահ դարձեալ ձեռնհաս պաշտօնարանին ուշադրու-թիւնը կը հրաւիրէ Պոլսոյ մէջ ծախ-ուած կազէօզներուն վրայ, որոնք գրե-թէ ամէնքն ալ աղտոտ չուրերով կը պատրաստուին և հետեւաբար առող-ջութեան վնասակար են։ Այս ըմպե-լիին վաճառումը պէտք է խիստ հրա-կողութեան մը տակ առնել։

ՐՕԺՏԷՍԹՎԷՆՍԳԻՒ տորմիղին հա-մար ածուխ բեռցած 22 գերման չոգե-նաւեր որոնք Ճիպուտիի առջեւ խարբա-խած էին հրաման ստացան Սեվաստա-բոլ դառնալ և ցամաք հանել իրենց բեռը։ Ատոնցմէ երեքը արդէն անցան Վոսփորէն և միւսներն ալ տակաւ պի-տի անցնին։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱԻԱԶԱԿՆԵՐԸ.— Սե-լանիկէն կը հեռագրուի ձեռնհաս պաշ-տօնարանին թէ Բէյբէպլիի գաւառակին Սբէլիօ գիւղէն Խրիսթօ Պարիճէ զոր աւազակները լեռը տարած էին, ձեռք առնուած միջոցներու չնորհիւ ազատ-ուած և իր տունը ղրկուած է։ Աւա-զակներն ալ խստիւ կը հալածուին, Նշանաւոր չարագործ Բեդրօ Խրիսթօ, զինուորական ջոկատներու կողմէ կա-տարուած ճնշումներուն հետեւանքով անձնատուր եղած է։

ՀԱՆՐԱԿԱՌԻ.— Գատգիւղի, Գը-զել Թօփրաքի, Էրէնքէօյի, Հայտար Փաչայի, Սկիւտարի, Ֆէնէր Պաղչէի մէջ ու չրջակաները հանրակառքեր հաստատելու մասին խնդրուած մե-նաչնորհին թուղթերը Քաղաքապետու-թեան կողմէ քննուելով Բ. Դրան մա-տուցուած էին։ Այդ մասին Առեւտրա-կան և հանրօգուտ չինութենց նա-խարարութեան կարծիքը ուղուած է։ Պայմանագրութեան և յանձնառութեան տեսակին պատրաստութիւնը ու քննու-թիւնը յետոյ պիտի կատարուի։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Պանքային էն-կիւրիի ճիւղին առաջին քարտուղար անուանուեցաւ նոյն ճիւղին երկրորդ քարտուղար Ցակոբ էֆէնտի։

ՄԱՒՍՈՒՄԷԻ Վարչութեան Ամնո-ռոյի գործակալ Իլիա Բաբաեանի էֆ. արտօնութիւն խնդրեց փոքր չոգենաւե-րու երթեւեկ մը հաստատել նոյն տեղի նաւահանգիստներուն միջև, առեւտր. և ուրիշ փոխադրութիւնները դիւրա-ցընելու համար։ Ձեռնհաս պաշտօնա-տունք հաւանելով այդ առաջարկու-թեան, որոշեց հարկ եղածը յանձնա-րարել Ծովային Նախարարութեան և Սէլանիկի կուսակալութեան։

ՏԷՏԷ ԱՂԱՃԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒ-ԹԻՒՆԸ.—Տէտէաղաճէն կը գրեն թէ տեղւոյն համար տակաւ զգալի կ'ըլլայ խորունկ նաւահանգստի մը չինութիւնը՝ չոգենաւերը պատսպարելու համար հա-բաւային հովին դէմ։ Տէտէաղաճ, իր աշխարհագրական դիրքովը, ամէնէն արագ ու խնայողական ճամբան է, եւ-րոպական արտադրութիւնները Էմիրէի նահանգը ու չրջակաները ներածելու համար։ Սուրիայէն, Իզմիրէն և Արչի-պեղագոսի կղզիներէն Եւրոպա երթա-լիք ուղեւորներուն և ղրկուելիք ապ-րանքներուն համար Տէտէաղաճ սա մեծ առաւելութիւնը կ'ընծայէ թէ կա-րելի է Էմիրէի մէջ գտնել Արեւելեան ձեւընթացը, մինչդեռ Սելանիկի ճամ-բով միայն Պէլկրատի մէջ կարելի է գտնել։ Ծովային ճամբան ալ Սէլանի-կի հետ բաղդատելով բաւական կարճ է։ Բոռ-Սայտէն մեկնող չոգենաւ մը, Իզմիր ալ հանդիպելով, Սէլանիկի ճամբուն հետ բաղդատելով 180 մղոն պիտի չահի, վասն զի Իզմիրի ու Տէ-տէաղաճի և Իզմիրի ու Սէլանիկի մէջև Տէտէաղաճ 70 մղոնի խնայողութիւն մը կ'ընծայէ։ Պուրկազի նաւահանգիս-տէն ալ պիտի չկրնայ մրցում կատարել, վասն զի վաճառականները միւնոյն դիւրութիւնները պիտի գտնեն Տէտէա-ղաճի մէջ եւ հետեւաբար պիտի չդի-մեն Պուրկազի ճամբուն որ չատ ծախ-քի կը կարօտի։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴԱՏԱՍՏԱՆ.— Ատանայի Ըսլահէի գաւառակին գայմագամ Խալիլ Բրամի էֆ., Կայս. Իրատէի մը համաձայն, դատաստանի պիտի ենթարկուի, իր գործած զեղծումներուն համար։

ՇՈԴԵՆԱԻԻ ՄԷՋ ՀՐԴԵՀ.— Լոյտի Աօիլ չոգենաւը Կիրասունէն 65 հակ բամպակ առնելով Յուլիս 19ին ճամբայ ելաւ, երբ քիչ վերջը այդ բամպակնե-րը բռնկեցան։ Շոգենաւը Նորէն Կիրա-սուն դարձաւ. հոն ուղեւորները ու ապ-րանքները դուրս հանուեցան և կրակին առաջքը առնուեցաւ։ Շոգենաւը հե-տեւեալ օրը ճամբայ ելաւ դէպ ի Տրա-պիզոն։

ԾԱՆՐ ԱՐԿԱԾ.— Թրամուէյի կառք մը, առջի իրիկուն, Սալը Բազարի առ-ջեւ տապալեց չորս տարեկան աղջիկ մը՝ Լութֆիյէ։ Անիւները աղջկան կուրծ-քին վրայէն անցնելով, խեղճ տղեկը ճզմուեցաւ և վայրկենապէս մեռաւ։ Կառապանը՝ Իսմայիլ ձերբակալուեցաւ։

ԴԵՂԱԳՈՐԾԻ ՄԸ ՓՈՐՁԱՆՔՆԵՐԸ.— Գատգիւղցի դեղագործ Մ. Սա-թիրի նախընթաց օր երբ Բուչուքիէ կամուրջէն կ'անցնէր, պակաս քայլ մը առաւ և անկ ճչմամբ, ջուրը ինկաւ։ Խեղճ մարդը սակայն այս չոգանքով չազատեցաւ։ Կամուրջին մէկ գերանը ինկաւ ետեւէն իր գլխուն ծանրապէս վիրաւորելով։ Քանի մը հոգի վազեցին և զայն ազատեցին։

ԱՆԶԱՆԱՊԱՆ.— Գրած էինք թէ Բերա, Ամնալը Զէյմէ Տիկին Մաթիլ Թալթի մտային հիւանդութեան ենթա-կայ եղած ըլլալով ինքզինքը տան հինգերորդ յարկէն վար նետած էր։ Դժբաղդ կինը մեռաւ առջի օր։

ԾՈՎՈՒՐ ԱՐԿԱԾ.—Շիրքէթի 41 թիւ չոգենաւը երէկ առտու Նաւահանգստի մէջ զարկաւ մակոյկի մը՝ ուր վեց հոգի կային։ Մակոյկը չրջեցաւ և մարդիկ թէեւ ծով թափեցան, բայց ազատուե-ցան։

—Շոգեմակոյկ մը երէկ առտու Գա-լաթայի Եէրիի առջեւ զարնուելով մա-կոյկի մը չրջեց զայն։ Մակուկավար-ները ազատուեցան։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ԲԱՐԻԶ, 3 օգոստոս. — Մ. Վիթ-թէ Նիւ Եորք հասնելով թերթերու-հաղորդած է

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՎԱԳԻՐԸ — 38 —
ԳՐԵՑ ԴԻՒՐԻՔ ԸՆՍԸՆ
ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ ՍԻՄՕՆ ԶԷՕՄԼԻԳԻՆԱՆ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Դէպի Գանձի Կղզին

ԻՍ.

ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

— Նաւաղը զարկի՛ք, հարցուց նաւապետը։

—Ո՛չ, պարոն, չեմ կարծեր, պատասխանեց Ձօյա։

—Ձկմարտութիւնը կ'ըսէ, բան մը կայ, մրմռաց նաւապետը։ Հրացանը ելցուր, Ժիմ։ Ձեր կարծիքով քանի՞ հոգի կան ձեր կողմը, Տօքտոր։

—Կրնամ ճշտիւ ըսել, պատասխանեց Տօքտորը։ Այս կողմէն երեք հարուած արձակեցին, երկուքը միասին և մէկը արեւմտեան կողմէն։

—Երեք, կրկնեց նաւապետը։ Ձեր դրամը քանի՞ է, Մր. Դրիլօն։

Հոս պատասխանը աւելի նեղացուցիչ էր։ Հիւսիսային կողմէն չատ զընդակներ եկած էին,— Սքուայրին կարիքով 7 և Կրէյի կարծիքով 9։ Կղզին արեւելեան և արեւմտեան կողմերէն մէկ հարուած միայն արձակած էին։ Հաւանական էր ուրեմն որ մարդիկը հիւսիսային կողմն էին և միւս երեք կողմերէն կը փորձէին միայն չփոթեցնել մեզ, կեղծ թշնամութիւն ցոյց տալով։ Բայց ասիկա նաւապետին կարգադրութիւններուն մէջ փոփոխութիւն մը առաջ չբերաւ։ Եթէ ասոնք անգամ մը յայտնէին ցցապատնէշը անցնիլ, կ'ըսէր, պիտի բռնէին առաջին որմածերպը և մուկի պէս ծակին մէջ պիտի ձգէին մեզ։ Բայց ժամանակ չունեցանք խորհելու։ Ցանկարծ խումբ մը ծովահէններ հիւսիսային կողմի անտառէն դուրս խոյացան եւ ուղղակի ցցապատնէշը վազեցին։ Այն պահուն ամէն կողմէ կրակը սկսաւ մեր վրայ և կոտոր կոտոր եղաւ Տօքտորին հրացանը։

Ծովահէնները կապիկներու պէս յարձակած էին ցցապատնէշին վրայ։ Սքուայրն ու Կրէյ երկու անգամ իրարու ետեւէ հրազէն պարպեցին, որոնցմէ երեք հոգի ինկան, մին շրջափակին մէջ և երկուքը դուրսը։ Այս վերջինները էն մէկը աւելի վախ ունեցաւ քան վնաս, վասն զի իսկոյն ոտք ելաւ և վազելով դնաց։ Չորս հոգի յաջողած էին ցցապատնէշը անցնիլ և ուրիշ 7 կամ 8 հոգի սկսան ընդդիմանալ։

Շրջափակին մէջ ցատկող չորս ծովահէնները դէպի մեզ խոյացան առանց վայրկեան մը կորսնցնելու, և վայրենի ճիչեր արձակեցին։ Ծառերուն տակ մնացողներն ալ կը պոռային։

Մեր կողմէ միայն զէնք կը պարպէին առանց կանգ առնելու և այնքան փութկոտութիւն ցոյց կուտային որ ո՛չ մէկ հարուած կը հասնէր իր նպատակին։ Ակնթարթի մը մէջ, չորս ծովահէնները մեր վրայ կուգային։

Առաջին անգամ Անտէրսընի երեսը տեսնուեցաւ մէջտեղի ծակին։

—Ամէն մարդ յարձակի, ամէն մարդ յարձակի, կը պոռար որոտագին ձայնով մը։

Դրէթէ նոյն միջոցին, ուրիշ մը Հընդերի հրացանը խլեց ձեռքէն, ուժգնութեամբ ետ մղեց և հրացանին բունովը կուրծքին հարուած մը տուաւ, որուն վրայ խեղճ տղան գետին ինկաւ զգայազուրկ։ Երրորդ մը, որ չէնքին շրջանը բրած էր, երեւցաւ դրան առջեւ դանակ ի ձեռին, և ինկաւ Տօքտորին վրայ։

Կացութիւնը կերպով մը յեղաշրջուած էր։ Քիչ մը առաջ մենք չէնքին տակէն կրակ կ'ընէինք ծովահէններուն որ մեր հարուածներուն նշանակ էին, հիմա մենք էինք որ անոնց հարուածներուն տակ կը գտնուէինք։ Բարեբախտաբար ծուխը փրկեց մեզ։ Երկու քայլ հեռուն չէր տեսնուեր։ Շիտոթ ձայներ, ատրճանակի հարուածներ և ցաւի աղաղակներ լսեցի։ Ցեմոյ նաւապետին ձայնը իմացայ, որ կը պոռար,

—Դուրս, տղաքս ամենքդ ալ դուրս ելէք։

Դանակ մը առի, և մէկը, զոր ժամանակ չունեցայ ճանչնալու, ինք ալ նոյն պահուն ուրիշ դանակ մը առնելով հարուած մը տուաւ ինծի որ մաներս արիւնեց։ Հազիւ ուշադրութիւն ըրի, որովհետեւ մեծ փոյթ ունէի դուրս խոյանալու։ Տեսայ Տօքտորը որ իրեն վրայ յարձակողը կը հալածէր եւ հարուած մը կ'իջեցնէր անոր գլխին։

— Հոն մնացէք, տղա՛քս, կը պոռար նաւապետը։

Նոյն իսկ այս մթոյրին մէջ զգալի փոփոխութիւն մը դիտեցի ձայնին մէջ։

Հնազանդեցայ եւ դարձայ, դանակ ի ձեռին։ Տանը անկիւնը դէմ առ դէմ եկայ Անտէրսընի հետ, որ վայրենի ոռնում մը արձակեց եւ դանակը ճօճեց։ Բայց նոյն իսկ վախնալու ժամանակ չունեցայ։ Փայլակի արագութեամբ մէկ կողմ ցատկեցի, տակաւին հարուածը չստացած, եւ աւազին վրայ սահելով ինկայ դառիթափին վրայ։ Ժամանակ ունեցած էի տեսնելու միւս ծովահէններուն խոյանալը ցցապատնէշին վրայ։ Առոնցմէ մէկը, դանակը ակռաներուն մէջ առած, արդէն շրջապատին վրայ ելած էր եւ ուրիշի մը գլուխը կ'երեւէր քիչ մը անդիէն։

Այս ամենը այնքան արագ տեղի ունեցաւ որ ոտք ելած առենս այս երկու մարդիկը ճչտիւ մրեւնոյն դիրքին մէջ գտայ։ Սակայն այս արագընթաց վայրկեանին մէջ յաղթանակը ճչտուեցաւ և մենք յաղթող հանդիսացանք։

Կրէյ, որ մեր ետեւէն կուգար, զարկած էր ծովահէնը, տակաւին անկիւն իր թիւը վերցնելու ժամանակ չունեցած։ Ուրիշ ծովահէն մը, որ գընդակ մը կրած էր այն պահուն երբ որմածերպի մը մէջէն կրակ ընելու վրայ էր, հոգին կ'աւանդէր, Տօքտորը երրորդ ծովահէնի մը հաչիւը կարգադրած էր։ Մէկն ալ յարմար դատեց փախչիլ և դանակը վար ձգելով փութաց ցցապատնէշին կողմը դառնալ։

—Բալեցէ՛ք, բայց քալեցէք, կը պոռար Տօքտորը։ Եւ դուք, տղաքս, չէնքին մէջ գացէք։

Բայց իր հրամանին կարիւի չեղաւ հնազանդիլ։ Չորրորդ յարձակողը կրնցաւ ցցապատնէշին անցնիլ և ծառերուն տակէն փախչիլ միւսներուն հետ։ Վայրկեան մը ետքը։ Բան մը մնացած չէր բայց եթէ չորս ծովահէններ ցցապատնէշներուն և մէկ հատ ալ դուրս։

Ամրոցիկը մնած էինք, որովհետեւ ողջ մնացողները կրնային մէկ վայրկեանէն միւսը գալ նորէն։ Ծուխը կը սկսէր փարատիլ, որով կրցանք տեսնել թէ օ՛րքան սուղի նստած էր մեզի այս յաղթանակը։

Հընդերը անգգայ ինկած էր որմածերպին ստորոտը։ Ձօյա փռուած էր իր որմածերպին առջեւ, գլխին մէջ գընդակ մը ունենալով և այլ ևս չունչ չառնելով։ Սրահին մէջտեղը, Սքուայրը բռնած էր նաւապետը։ Երկուքին դէմքին վրայ ալ մահաբեր տժգունութիւն մը կար։

(Հարուցակը՝)

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ
6, ԲԼԻԱ ՄԱՆԸ-ԲԱՐՄԱՔ-ԴԱԲՈՒ ՓՈՂՈՑ, 6
ՀԻՒԱՆԴԵՐ ԿԸՆԴՈՒՆԻՒ ԱՍԷՆ ՕՐ
Կիրակի տարբ ժամադրութեամբ
23 50

ՊԵՂՈՒԹԵՆԷ ՏԱՌԱՊՈՂՆԵՐՈՒՆ
Պեղութենէ առառապղներուն կը անձնարարուի ամէն իրիկուան կերակուրին մէջտեղը ԹՐԻՊԼԻՆ գործածել, մէնկէ սուրճի դգալ մը խառնելով ջուրի, գինիի կամ կաթի հետ, ինչ որ ամէնէն համա. պղութիւնն իսկ անմիջապէս անհետացնէ առանց լուծմանելու։ և կը կանխարգիլանքին արտադրութիւնը պակաս եղած ընդունակութիւնը։ ԹՐԻՊԼԻՆԻ բժշկարար արդիւնքը կը անտնուի ամէն որ նեռեւալ առաւուն. որուն կանոնաւորու երկարատեւ գործածութիւնը կրնա դէս կ'արգիլէ պնդութիւնը վերադարձը առանց աղիքները քորքոջելու և լուծողականներու նման աղիքները քերելուն։ Կը ծախսի ամէն մեծ դեղատուներու և մթերանոցներու մէջ. ուստարդութիւն ընել պիտանիներուն ստացողը գրուած հեռեւեալ հասցէին. Maison L. Frere, 19, rne Jacob, Paris։ Մանաւորապէս կը յանձնարարուի այն տիկիններուն որոնք չարունակ յուսահատօրէն կը մաքառին պնդութեան դէմ. ԹՐԻՊԼԻՆԻ գործածութիւնը օրական հազիւ 20 փարա ծախս կը պատճառէ։ 18 17—18

Աւելի էշեարէթը ճելիւէսի ալվարիրլէ մէկաքիր մէրպուրմաը իչին միւպայաա իարլէցէկի եվվլեճէ իլան գելընմը օլան 1200 չէքի խարթալն հեքրա գելընան միանգամայնը նէթիճէ. անէք պէհէր չէքիսի մա մէսարիք 25 պուլուգ դրուշա թալէպի եօռեէսինէ թէալի մուվագգաթաը իճրա գելընմը օլուպ իչպո թէմուզը 27ի՝ ճի չարչն պիր կիւնինէ գառար 100աէ 3ուն 5է գառար թէչզիլաթ գապուլէ եկվը մէկքիրաէ գարարը գաթիսի վէ 30000 գրէէ քէօմիր ասիսի պէհէր 100 գրէի ճէսիարին 39 ղրուշա թալիպի եօռեէնէ օլո պ եկվը մէկքիրաէ գառարը մուվագգաթը իճրա գելընաճաղընան թալիպ օլան վէ չէրիթիրի անլուսագ իսթէյնէրէրին եկվը մէքիրէ գառար մուհասէպէ վէ էնճիմէն իտարէի Աալիյէէ միրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

21 թէմուզ 321

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ
Մանկապարէզներու համար «Գնամարգարան» անուն Գերմանական և Ամերիկեան մանկավարժական դրութեամբ չինուած գնագրութեան աեսրակներ, ամբողջը 9 տետրակ։
Կեդրոնատեղի Կ. Պոլիս, Գալաթա Ալի Ճատէսի Կ. Բիշինեան Գրատուն։
Հեղինակ
Խ. ԻՆԿԻԼԻՋԵԱՆ
Ուսուց. Գնգր., Գեղագր. և Ձեռ. Աշխատութեան
10 — 9

Մ. Ջանկիրէեան
Մեծ Յամբարձակաց
Գրասենեակ
Զարդարեցեալ ապարանք
Դրէթիրեալ Ջանկիրէեանց
Հեռաւորագոյն դարերի վիճակի
Հրաշք ամէն իրանալի. Նոր և հաճելի դարաշրջան, ծոի չանգանոթներ
Ընդարձակ իրերայաջորդութեամբ, ամէնէն հայագիրներ
Գիրք գրեցին
Վերջն գրեցին
50—34

ՕՆՆԻԿ ՀԱՃԻՍԱՐԻՄ
ՇԱՔԱՐԵՂԷՆ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Բիւրա, Բաճկալթի, Պեօյիւքտերէ ճասսէսի
Թիւ 38 եւ Ադոնամի, թիւ 124
Այս վաճառատունը մէջ կը ծախուին Եւրոպական և Օսմանեան ամէն տեսակ ընտիր չաքարեղէններ, բաստաներ, լոքումներ, լիքէօրներ, իքիրներ, հասնիքի, նշանտուքի և կնունքի յատուկ զարդարուն չաքարեղէններ, ամէն տեսակ անուշեղէններ, եւն. եւն.։
Կ'ստանձնէ հարսնիքներու ապատարկութիւնը, զոհոցուցիչ և դիւրամատչելի պայմաններով։ Կը դիմուի նաեւ ԸՆՏԻՐ ՊԱՂԱՂԱԿ, մանաւանդ Բանկալթիի խանութին մէջ, ուր կրնան յանձնել Բանկալթիի ընտանիքները և խիստ գոհ պիտի մնան։
Այս վաճառատունը ընտ. առնչութիւն չունի ուրիշ ո՛և է նմանօրինակ հաստատութեան հետ։ 50—16

ԼԱՆԳԱՔԱՇԻՐ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Սգերլիճ
Դրամագլուխ 12,000,000
Տարեկան հասոյթ 3,986,000
Անգլ. ապահովագրական ընկերութիւնս հրդեհի դէմ եւ կեանքի վրայ
Որ այժմ ձուլուած է ՌՕՃԸԼ ապահովագրական Ընկերութեան հետ
Հրդեհի դէմ ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութիւններու վրայ, —քարէշէն և փայտէշէն կալուածներ, առեւտրական թալդեր, ապրանքներ, եւն. եւն.։
Լանգաշիր միլտ նշանաւոր եղած է ամէն կողմէ արագ և արդար կերպով կարգադրելուն համար։
Իր դրամագլուխն՝ 12,000,000 անգլ. ոսկիի բարձր թիւը բացարձակ ապահովութիւն մը կ'երաշխաւորէ ապահովագրեալներուն։
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ, թիւ 1' ՆՈՐԹ ՃՕՆ ՍԹՐԻԹ
ԼՈՆՏՈՆ, 28' ԼՕՄԲԱՐՏ ՍԹՐԻԹ
ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ՊՕՆՏ ՍԷՆԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.
Նո. 4 և 5 Բիւլիւք Թիւնէլ խան
Դեր. Գործակալ Էֆէնտի
ՄԱԳՍՈՒՏ Ց. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ
Ուրիշ դեր գործակալութիւններ ունի Թուրքիոյ դլխաւոր քաղաքներուն մէջ։
50—14

Էմբէրիալ մասէն եաղլար Տիլէկին եաղը, սիլինմիր եաղը, հինա եաղը, գաղգան քէչէսի, էֆիշնճ կապմանէ պօյասը, Արապ սապօնը, զըմբարա քեաղրաը, գաֆիչա չէիսի, բամուգ իրէլի, եւն իրէք ի, լամպա ֆիթիլի, գալայ, թէնէքէար, նէչսարը, թոզ բուտը, զաճ եաղը, քէզապ, սէլ սաբոնանագ, ժորթէլ, թիրէպալը թաչը, սբիրթօ, թիւթա, կէօտէրի, հոտա, Գանագ սոտա, պուլագ սէրիսի, հասդը սիբիբէկսի, սալաչպուր, լէվնա լաթիք, պէգլի վէ թէլլի էանէպօտը, պէգլի լաթիքլի բաքէթ սալվէթաա, ֆիթիլ չէրիս սալվէթաա, էնվաի սէոգական գալրը, կազ չիչէսի, կազ մաքինասը Ֆայարը, տաբ ճամ, գուրչուն թօղու եանի ղրաֆիթ, թուրթալ, քիսրէք գալըը։ բէքէ գալըը, պագէր գալլլ չէվիսի մա բուլ, պագէր խորթուտ վէ մանիա չէվիսի մա բուլ, թէպէյիր, սարբ թէնէքէ էլվան, պէյազ թէնէքէ էլվան, բէյազպէր քիբրիկի մասար, լվանա չինկօ, չէլիք ինէ թէլ, բիրի ճ լէվնա, բիրինճ թէլ գաֆէս, բիրի ճ թէլ, լվանա գուրչուն, գուրչուն պօրու։ բիրինճ պօրու միխթէլիֆ գլիթատա, պագէր պօրու միխթէլիֆ գլիթատա, բիրինճաէն մասասլ թօնար ֆբրչասը, սյագ ֆբրչասը, պագէրլը պօրա ֆբրչասը գլուա սարլը վէ նումէրօր, թէնէքէլի թարագ ֆբրչասը, գարթանը Բաս խալաթը, Մանիլա լիֆ խալաթը, սանճագ սալասը, չագ սիֆմի, Ինկիլիզ կէրբասը, թէնթէլիք։ բէլասալէգ վէ տարէսիլուզ

Թէրանէի Ամիրէ իչուն միպոյասանա լիւզում կէօրինէն պալատէ մուհարրիր էլ ճինս էչեանը միանգամայնը աէրատաթը իճրա պուլունտուղընան, պուճարրը իթասանա թալիպ օլանլարը թէէմինաթ ազելերիի վէ եա միթէպէր քիֆալէճնամէլերինի միսաթասհրպէն ճումասան մասատա կինէլէրէտ Շուրաի Պարիրիչ լէվազիմ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

20 թէմուզ 321 3 - 1

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԱԶԴՈՒ ՄԻՋԱՏԱՊԱՆ ՓՈՇԻ ՓՈՏՈՐՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

Կ'ուզէ՞ք հանգիստ ու մբռիկ-մբռիկ ճնճղալ ու ազատիլ սա ագեռես միջատներուն տուած չարչարանքներէն, ԴԻՄԵՑԷՔ ՈՒՂՂԱԿ
ԹԱՇԻՔ ՖԷՍՃԵԱՆԻ
ԴԵՂԱՐԱՆԸ
Մահմուտ Փաշա Պազի, «սլօրտայանիթիրն դէմ, թիւ 261
ուր հոն պիտի գտնէք թարմ և առաջին տեսակէն խիստ ազդու Տալմացիայի մրուկ միջատասպան փոշի, որ վայրկենապէս կ'սպանէ ու կ'ոչնչացնէ, մլուկը, լուն (փէրէ), ոչիլը, հանոը, մժեղը (սիվրիսինէք), Ուտինը (կիւվէ), բլբբլը, ցորեանի-ուտիչը և ուրիշ խոշոր մրջիւններ ու ճճիներ. այն փոշիները մեծ ու պզտիկ մանաւոր տուփերու մէջ դրուած պարտաւոր ենք ծախուիլ։ Ուստի ամէն անոնք որոնք պէտք ունին ազդու մրջասպան փոշիի և կ'ուզեն գիւղերները անուշիկ-անուշիկ քնանալ և առողջութիւնին չը խանգարուած արթնալ թող հաճին դիմել դեղարանս գնելով առուփ մը փոշի, քանի որ այս տեսակ պէտք մը գտնցնելու համար դեղարանս ունի իր դիւրութիւնը Պոլսոյ կարեւոր և կեդրոն մէկ տեղը գտնուելովը։ Աւելորդ նկատած չենք ըլլար հոս անդամ մը եւս յիշեցնել թէ՝ Դեղարանս որ Պաս. հասարակութեան շնորհիւ քիչ մ'ամանակուան մէջ ջերմ ընդունելութիւն մ'ունցաւ իր ուղղափիռ գործունէութիւնը միշտ ծառայելով իր նպատակին, այն է դեղերու թարմութեամբ, դեղագրերու արագ և ճշդապահ պատրաստութեամբ, գիներու չափաւորութեամբ և որ աւելին է արուեստին խղճամիտ գործադրութեամբ միշտ գոհ ձգելով իր ազնիւ յաճախորդները։

Դեղարանս նաեւ Եւրոպական ասն մը հոս ալ բանակցած ըլլալով, ամէն չարաթ Զուիցերական թարմ պատուաստի քիւպէր (ասը գալէմի) կը հանին բոսթալով և գաւառային յանձնարարութիւնը փութով կը կատարուին։

Ցիչենք նաեւ ամէն օր Դեղարանս յաճախող Հայ և ասարազդի բժիշկներէն մանաւանդ ծանօթ Բժիշկ ԱԼԼԱՀՎԵՐԴԻ Էֆ.՝ որ ամէն Դ., Ե., Շբ. օրեր ժամը 8—11 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ իր ծանօթ փորձառութեամբ և մասնագիտութեամբը դեղարանիս մասնաւոր դարմանարանը։

Ահա մասամբ մը պարզելով Դեղարանիս ներկայ վիճակը կը յուսանք թէ արդէն յաճախորդները ինչպէս ցաւդ, յեռ այսու եւս միշտ պիտի չարունակեն իրենց վստահութիւնը Դեղարանիս նկատմամբ, և փոխանակ հեռաւոր տեղեր դիմելու՝ ուղղակի պիտի այցելեն Դեղարան, ուր աւելի տեսակ դիւրութիւններ պիտի ընծայուին իրենց կատարելապէս գոհ թողնելու համար, քանի որ Դեղարանիս սկզբունքը եղած է ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ։

ԴԵՂԱՐԱՆՍ ՈՒՆԻ ՆԱԵԻ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՍԳԱՍ 50 — 25

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՒՐՈՊԻՈՅ ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
La „OSTEUROPAISCH TELEGRAPHENGESELLSCHAFT„
Պատիւ ունի ծանուցանել թէ իր Կ. Պոլիս-Քէօսթէնճէ հեռագրապարանին մէջ Գալատա, Կ. Պոլսոյ, Պուլուրճի և Պերլիճի մէջեւ ՈՒՂՂԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ բացումը տեղի ունեցաւ Յուլիս 20ին։
Նոր հաղորդակցութիւնը ԱՄԵՆԱԱՐԱԳ ՃԱՄԲԱՆ է հեռագրերու փոխանակութեան համար դրէթէ Եւրոպայի ամէն երկիրներուն հետ, որովհետեւ այս հաղորդակցութեան համար մասնաւորապէս վերապահուած ուղղակի գիծ մը կապուած է Գալատայի ճամբով Պերլին երկարած պարանին։ Պերլին ալ իր կողմէ ուղղակի հաղորդակցութեան մէջ է ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՄ ՄԵԾ ՄԱՍԻՆ ՀԵՏ և ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ, ՊԵԼՃԻՈՅ, ԴԱՆԻՈՅ, ՖՐԱՆՍԱՅԻ, ՄԵԾՆ ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ, ԻՏԱԼԻՈՅ, ԼԻԻԲՍԷՆՊՈՒՐԿԻ, ՆՈՐՎԷԿԻՈՅ, ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ, ՇՈՒԷՏԻ, ԶՈՒԻՑԵՐԻՈՅ եւն. ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆՆԵՐՈՒՆ հետ։ ԱԻՍՏՐԻՈՅ, ՌՈՒՍԻՈՅ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ և ՍԵՐԲԻՈՅ համար հեռագիրները ուղղակի Պուլքրէշէն կը փոխանցուին որոշեալ երկիրները։ Անճէ որ կը փափաքին իրենց հեռագիրները նոր ճամբով ղրկել, ՊԷՏՔ Է ԱՒԵԼՑՆԵՆ ՄԻԱՅՆ "ՔԷՕՍԹԷՆՃԷԻ ՃԱՄԲՈՎ„ ԲԱՌԵՐԸ։ ԱՅՍ ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՎԱՐՁՔ ՉԱՌՆՈՒԻՐ։ Այս եղանակաւ կ'ապահովուի հեռագրին փոխանցումն այս ճամբով։ ՔԷՕՍԹԷՆՃԷԻ ՃԱՄԲՈՎ հեռագիրները կ'ընդունուին Օսմ. հեռագրական վարչութեան ամէն գրասենեակներու մէջ հետեւեալ սակերով.—

	սնդմ.		սնդմ.
1. Գերմանիա	55	12. Դարաստաղ	56
2. Աւստրիա-Հունգարիա	39	13. Նորվէկիա	72
3. Պելժիա	60	14. Հոլանտա	60
4. Պասնա-Հերսէք	52	15. Բարդուվալ	78
5. Պուլկարիա	47	16. Ռումանիա	26
6. Դանիա	60	17. Եւրոպական Ռուսիա Կովկաս եւ անդրկասպեան երկիրները	72
7. Սպանիա	73		
8. Ֆրանսա	65		
9. Մեծն Բրիտանիա	78	18. Սերպիա	48
10. Իտալիա	66	19. Շուէտ	69
11. Լիւքսէմպուրկ	60	20. Զուիցերիա	57

Անդրծովեան երկիրներու յատուկ սակերը պիտի հրատարակուին ի վերջոյ։

ԻՍԹԻՖԱՏԷԼԻ ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ
ԹԷՐԱԳԴԵԱԹԷ ՀԱՋԸՐԷԻ ՖԷՆՆԻԷԷՆԻՆ ԽԱՐԴԱՒ ՖԷՎԶԻԼԱՏԷՍԻՆԷՆ
ՄԷՀՄԷՏ ԱԹԸՖ ՊԷՅԻՆ ԽԱԼԻՍ ԹԷՐԷԵԱՂԼԱՐԸ
Մէմալիքը մասրոսէի Շանանդէէն Բուսէլի վիլաեթը ճէլիլէսի մանուլաթը նէֆիսէսինէն օլուպ խալիս սիւտէն իսալ օլընան թէրէ եաղլարը իգթարը ճիհանը հիչ պիր եէրինէ էմսալինէ նատիրէն պիւէ թէսոսիֆ օլունմայան զանէթլէ լաթիֆ վէ լէզէթ ճիհէթիլէ էրպապը մէզազը զէվգ վէ իշթիհարընը արջրուանագ պիր լէզէթէ մալիք օլուպ հէլէ էսքիի էքսինէ նէյր իթթիկի բուսյհան լաթիֆէ հէր զէվգ սէլիին աղըզլարընը սուլանարմազլա պէրապէր բեգապէթ գապալ լթմէզ տերէճէսէքի էհվալինէթի վէ նէֆսէթ վէ լեթաֆէթին հէր քէս իչին մուճիզը մէմնունիյէթ օլասըզընը իլան իսէր վէ աքսի հալինի ֆէնն տարիբսինա իսապաթ իանէնդէրէ էն պիրինճի նիմանէնդէրիմանէն օնար գըսեէլիք պէլ թէնէքէսինի ամիզանէ հէտիյէ վէ հիպպէ էդէրիմ։
Մահալը ֆիրուսիքը Ղալաթասա Դարա Մուսթաֆա փաշա սոգաղընան Դրէքի Լիմանէ պանգաար գարչուսընա 3 նումէրօլը ատէօ տարը։ 10 — 3

ԸՆՏԻՐ ԿԵՐՊԱՍԵՂԷՆՆԵՐ
Կալաթա Խավեար խան երկրորդ յարկ թիւ 83
Ֆրանսայէն և Անգլիայէն վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած զուտ և ընտիր բարդէ երիկ մարդոց համար յատուկ գոգնոցներ, բարտրիւսներ և բանիալտնդներ բերուած ըլլալով, արդդ հասարակութեան կը յանձնարարուի անգամ մը դիմել դիտելու՝ ուղղակի պիտի այցելեն Դեղարան, ուր աւէն տեսակ դիւրութիւններ պիտի ընծայուին իրենց կատարելապէս գոհ թողնելու համար, քանի որ Դեղարանիս սկզբունքը եղած է ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ։

ԷԳՕՆՕՄԻՍ ՊԱԽԹ
(EPARGNE-CHANCE)
Ն. ԲԱԲԱՋՕՂԼՈՒ ՎԷ ԾԻՒՐԷՔԵԱՆԸ
ՊԱՆԳԱՍԸ
ՍՊԱՆՊՈԼՏԱ ՍԻՐՔԷՃԻՏԷ ՔԷՕԲՐԻՒԼԻ ԽԱՆԸՆՏԱ
ՆՈՒՄԷՐՕ 26
ՍԱԹԸԼԸՐ այլեզ թէլեպաթլա էր ուիւրլիւ իքզամիլէլի վէ ֆիրէլի թանվիլաթ
ՍԻՕՆԹՕ ԻՏԻԼԻՐ, գալեքնար վէ իսապէթ օլունան թանվիլաթ
ՍԱՆՆՍ ՎԷՐԻԼԻՐ էսքամ իւզերինէ վէ ազ ֆասլլի օլմագ իւզրէ
ԹԱՀԷՐԻ ԻՏԻԼԻՐ մէճճանէն, պիւսթիւէլէ թանվիլաթէն իսապէթ իսուպ իթթիսարկի.
ՍԱԹԸԼԸՐ իրզիր Համիլէ Սէնսի մէքթէպլէր վէ սարր բուսխասթլը բիյանգօ պիլէթլերի
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՕԼՈՒՆԸՐ հարիգէ գարչը էպիլէ վէ մօպիլէս։
ԻՄԹԱՐ. — Կէրէք բիտարմրզ վէ կէրէքսէ վիլայաթը Շանանէ իչին ֆիտաթ անէնթիլերէ իմթիրսաճ մարբրը։ Տօլկուն գօմիսիօն վէրիլիր։ Գալատա խան ճաղրուսան ճաղրուսա խանում մէքթուպ իլէ Քէօքրիլիս խանընա վագը մի՝ սիրիլէրը ուժումիյէէ միւրաճաաթ իտիլէ։ 20 — 50

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՆՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
(LA SANTÉ POUR TOUS)
Ամերիկացի հռչակաւոր բժիշկ Տքթ. Սանաց, որ բժշկութեան, ելեկտրականութեան և մարմնամարզութեան ուսուցիչ, պարզ գօտիի մը և ելեկտրական հոսանուտի միջոցաւ դարմանումի մասնագէտ է, գիտակցան ամէն երջին յառաջդիմութեանց հետ՝ ամէն ելեկտրական մագնիսականութեան դրութեամբ հիւանդին կը դարձնէ գլխացաւերը, սառնոքի հիւանդութիւնները, ռոմատիզմը, լեարդի և սրտի հիւանդութիւնները, Ջղային ցաւերը, տկարութիւնը, կաթուածները եւն.։ Դիմել, Բէրա, Վենեսիկ փողոց, Կրանտ Պրբթան պանդոկը, ժամը ութերեկան 9էն մինչեւ կէս օր և 2էն մինչեւ 5, Սանաց։ 10 — 8

ՍՏՈՅԳ ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆ, ՄՎ ՉՈՒՉԵՐ
Դեղագիրներու արագ պատրաստութիւն, ճշգրիտ գործադրութիւն, դեղերու թարմութիւն և գիներու չափաւորութիւն
ՄԷՋ ՄԸ ՓՈՐՁՏԷՑԷՔ
Պ. ՏԻՏՅՄԷՃԵԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆԸ
Բէրա, Գէրէ-Էյէ, Զայլաթ ֆոյոյ, թիւ 21
Դիսեերայիճ սպաս
37—37

ՏԷՄԻՐԵԱՆ
ԼԵԶՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Դասընթացք մը ճշգրտագոյն
Ի ԳՈՒՄԳԱԲՈՒ
Գաղի ուզիլ ծանուցանել Պատ. ազգայնոցիս՝ Կայս. Կառավարութեան թարգմանն հրամանաւ հաստատած եմ վարժարան մը, Գումգարու, Զիֆթէկչի փողոց թիւ 3. հանդուցեալ Անանիա պէյի և այժմ Վեսի. Քէրիմ փաշայի սեպհականութիւնը եղող բնդարձակ և բարձրահարկ շէնքին մէջ։
Վարժարանս ունի երկսեռ Մանկապարտէզ, Նախակրթարան և Ուսումնարան, որոնց ուրոյն ծրագրին համաձայն մասնագէտ ուսուցիչներու ձեռամբ կ'ուսանիցուին Հայերէն, Տաճկերէն, Ֆրանսերէն, Ռուսերէն, Անգլիերէն լեզուները. Նոյնպէս գործնական և առեւտրական կեանքի անհրաժեշտ եղող ուսումներն ու գիտութիւնները, նաև դաշնակ, ջութակ, ֆլիւդ, մանուալին։
Աղջկանց համար մասնաւորապէս ընտանեկան և առեւտրական առողջ կրթութեան հետ ձեւ, կար և ձեռագործ։ Վարժարանս ընդհանուր լեզուն է Ֆրանսերէն. որ պարտաւորիչ է խօսիլ ամէն ուսանողի առանց տարբերի քննութեան։ Դասախօսութիւնները օրական երկուշաբթի, 27 յունիս։
Աշակերտ ալ փափաքող ծնողները կը հաճիցուին ամէն օր, առաւօտեան մինչեւ կէս օր, տեսակցիլ Տնօրէնութեան հետ, տեղեկանալու համար ուսման ծրագրին և ընդունելութեան պայմաններուն։
9—10 Հիմնադիր-Տնօրէն
Կ. Ս. ՏԷՄԻՐԵԱՆ

ԿԱՊԱՆԵՐ
ունի՞ք փշած, կոտրած, ցաւոց և լինտերու հիանդութիւն։ Կառաջարկեմ դարմանումի, և բնականին ռեթերի գեղեցկութեամբը արհեստական ատամներու դեռնդման, և լիովին գոհ մնալու համար, դիմել ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՍՐԱՊ ԳԱՐԱԳԱՇԻ
Կ. Գալիա